

Załącznik
do Uchwały Nr XLIV/369/2018
Rady Powiatu w Świdnicy
z dnia 29 sierpnia 2018 r.

**PROGRAM OCHRONY ZDROWIA
PSYCHICZNEGO
MIESZKAŃCÓW
POWIATU ŚWIDNICKIEGO
NA LATA 2018-2022**

1. WSTĘP

„**Zdrowie** jest stanem pełnego, dobrego samopoczucia/dobrostanu fizycznego, psychicznego i społecznego, a jednostki lub grupy muszą mieć możliwość określania i realizowania swoich dążeń, zaspokajania potrzeb, a także zmiany środowiska bądź radzenia sobie z nim. Dlatego zdrowie jest postrzegane jako zasób życiowy, a nie cel życia.

Zdrowie jest pojęciem pozytywnym, obejmującym zasoby osobiste i społeczne oraz możliwości fizyczne, a nie tylko brakiem-obiiektywnie istniejącej-choroby, czy niepełnosprawności.”

Przyjęta w 1948 konstytucja Światowej Organizacji Zdrowia określa zdrowie psychiczne jako pełny dobrostan fizyczny, psychiczny i społeczny człowieka.

Zgodnie z przepisami Ustawy z dnia 19 sierpnia 1994 roku o ochronie zdrowia psychicznego (Dz.U. z 2017, poz. 882) ochronę zdrowia psychicznego zapewniają organy administracji rządowej i samorządowej oraz instytucje do tego powołane. Ustawodawca wskazał, że **zdrowie psychiczne jest fundamentalnym dobrem osobistym człowieka, a ochrona praw osób z zaburzeniami psychicznymi należy do obowiązków państwa.**

W działaniach z zakresu ochrony zdrowia psychicznego mogą uczestniczyć stowarzyszenia i inne organizacje społeczne, fundacje, samorządy zawodowe, kościoły oraz grupy samopomocy pacjentów i ich rodzin, a także inne osoby fizyczne i prawne.

W tym aspekcie ochrona zdrowia psychicznego obejmuje realizację zadań dotyczących w szczególności:

- 1) promocji zdrowia psychicznego i zapobiegania zaburzeniom psychicznym;
- 2) zapewnienia osobom z zaburzeniami psychicznymi wielostronnej i powszechnie dostępnej opieki zdrowotnej oraz innych form opieki i pomocy niezbędnych do życia w środowisku rodzinnym i społecznym;
- 3) kształtowania wobec osób z zaburzeniami psychicznymi, właściwych postaw społecznych, a zwłaszcza zrozumienia, tolerancji, życzliwości, a także przeciwdziałania ich dyskryminacji.

Przed tak trudnym i odpowiedzialnym zadaniem jak ochrona zdrowia psychicznego stanęły samorządy województw, powiatów i gmin, podejmując realizację **Narodowego Programu Ochrony Zdrowia Psychicznego**. Obowiązki z tym związane określa Rozporządzenie Rady

Ministrów z dnia 8 lutego 2017r., w sprawie Narodowego Programu Zdrowia Psychicznego na lata 2017 – 2022 (Dz. U. 2017, poz. 458).

Program określa strategię działań mających na celu:

- 1) zapewnienie osobom z zaburzeniami psychicznymi kompleksowej, wielostronnej i powszechnie dostępnej opieki zdrowotnej oraz innych form opieki i pomocy niezbędnych do życia w środowisku rodzinnym i społecznym;
- 2) kształtowanie wobec osób z zaburzeniami psychicznymi właściwych postaw społecznych, w szczególności zrozumienia, tolerancji, życzliwości, a także przeciwdziałania ich dyskryminacji.

Podstawy prawne ochrony zdrowia psychicznego:

1. Ustawa z dnia 19 sierpnia 1994 r. o ochronie zdrowia psychicznego (Dz. U. 2017, poz. 882 z późn. zm.).
2. Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 8 lutego 2017 r. w sprawie Narodowego Programu Ochrony Zdrowia Psychicznego na lata 2017-2022 (Dz. U. 2017, poz. 458).
3. Ustawa z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. 2017, poz. 1769 z późn. zm.).
4. Ustawa z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie powiatowym (Dz. U. 2018, poz. 995 z późn. zm.).
5. Ustawa z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych (Dz. U. 2018, poz. 511 z późn. zm.).
6. Ustawa z dnia 11 września 2015 r. o zdrowiu publicznym (Dz. U. 2018, poz. 1492).
7. Ustawa z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz. U. 2016, poz. 487 z późn. zm.).
8. Ustawa z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych (Dz. U. 2017, poz. 1938 z późn. zm.).

2. CHARAKTERYSTYKA POWIATU ŚWIDNICKIEGO

Powiat Świdnicki leży na Dolnym Śląsku, w południowej części Niziny Śląskiej, u podnóża gór Sowich i Wałbrzyskich. Od północy graniczy z powiatem średzkim, jaworowskim i wrocławskim, a od południa otoczony jest przez powiat dzierzoniowski i wałbrzyski. Jego granice administracyjne oddalone są o ok. 30 kilometrów od Wrocławia i ok. 7 kilometrów na południowy zachód od autostrady A4. Powiat przecina także droga krajowa nr 5 (Świecie – Bydgoszcz – Poznań – Wrocław - Kostomłoty – Przejście Graniczne w Lubawce) oraz droga krajowa nr 35 (Przejście Graniczne w Golińsku – Mioszów – Wałbrzych – Świebodzice – Świdnica – Wrocław).

Powiat Świdnicki zajmuje powierzchnię 743 km², co stanowi 3,7% terytorium województwa dolnośląskiego. Zasięgiem obejmuje 2 gminy miejskie: Świdnica i Świebodzice; 3 gminy miejsko-wiejskie: Strzegom, Żarów, Jaworzyna Śląska oraz 3 gminy wiejskie: Dobromierz, Marcinowice i Świdnica. W jego skład wchodzi 113 sołectw oraz 130 miejscowości (łącznie z miastami). Pod względem powierzchni największe w powiecie są gminy: wiejska Świdnica (208,3 km²) zajmująca 28% jego terytorium, miejsko-wiejska Strzegom (143,6 km²) obejmująca 19,3% powierzchni oraz wiejska Marcinowice (96 km²) rozpościerająca się na 12,9% obszaru powiatu. Pozostałe gminy zajmują od 2,9% (gmina miejska Świdnica – 21,8 km²), poprzez 4% (gmina miejska Świebodzice – 23,1 km²), 9% (Jaworzyna Śląska – 67 km²) i 10,9% (Żarów – 81,3 km²) do 11,6% (Dobromierz – 86 km²) terytorium powiatu świdnickiego.

3. DEMOGRAFIA

Na terenie powiatu zamieszkuje 158.630 mieszkańców (dane GUS na dzień 30.06.2017 roku), z czego **51,8%** stanowią kobiety, a **48,2%** mężczyźni. W latach 2002-2016 liczba mieszkańców **zmaląła o 1,7%**. Średni wiek mieszkańców wynosi **42,3 lat** i jest **porównywalny do** średniego wieku mieszkańców województwa dolnośląskiego oraz **porównywalny do** średniego wieku mieszkańców całej Polski. Prognozowana liczba mieszkańców powiatu świdnickiego w 2050 roku wynosi **129 172**, z czego **65 721** to kobiety, a **63 451** mężczyźni. **61,7%** mieszkańców powiatu świdnickiego jest w wieku produkcyjnym, **16,5%** w wieku przedprodukcyjnym, a **21,8%** mieszkańców jest w wieku poprodukcyjnym.

Tabela nr 1. Ludność Powiatu Świdnickiego według płci - dane GUS na dzień 30.06.2017 r.

Ogółem	Mężczyźni	Kobiety	Miasta			Wieś		
			razem	mężczyźni	kobiety	razem	mężczyźni	kobiety
158 630	76 548	82 082	108 956	51 789	57 167	49 674	24 759	24 915

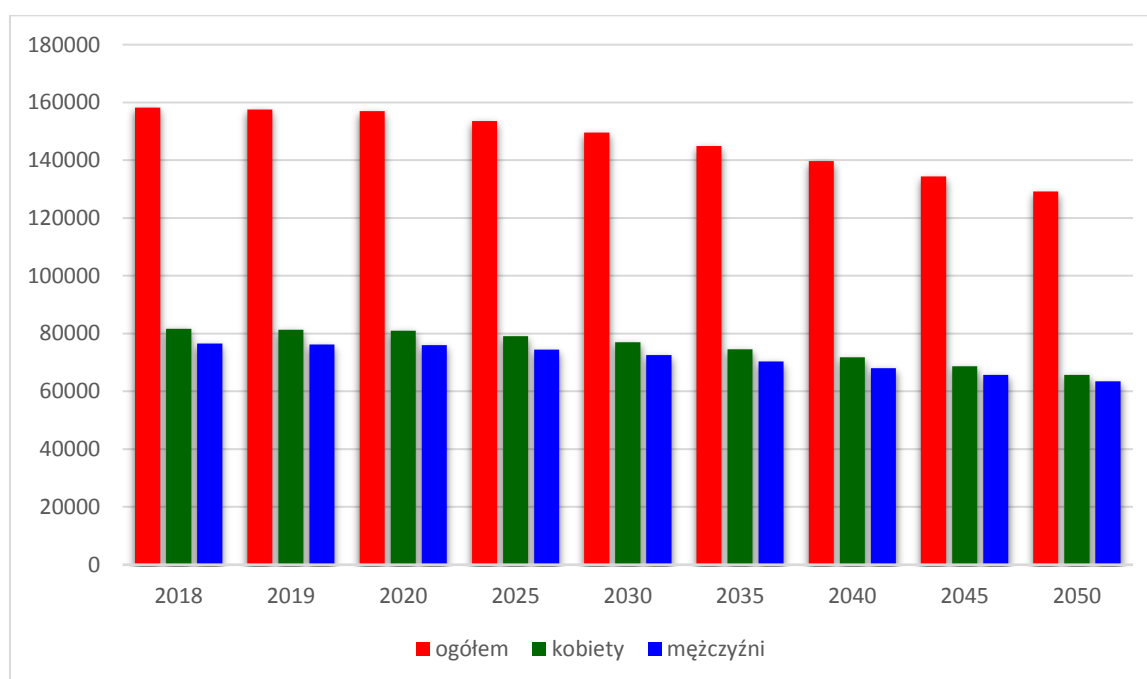
Tabela Nr 2. Ludność Powiatu Świdnickiego według płci i gmin - dane GUS na dzień 30.06.2017 r.

gminy	ogółem	mężczyźni	kobiety	Miasta			Wieś		
				razem	mężczyźni	kobiety	razem	mężczyźni	kobiety
m. Świdnica	57 761	27 314	30 447	57 761	27 314	30 447	-	-	-
Świebodzice	22 887	10 909	11 978	22 887	10 909	11 978	-	-	-
Dobromierz	5 304	2 648	2 656	-	-	-	5 304	2 648	2 656
Jaworzyna Śl.	10 330	5 033	5 297	5 170	2 482	2 688	5 160	2 551	2 609
Marcinowice	6 498	3 204	3 294	-	-	-	6 498	3 204	3 294
Strzegom	26 124	12 730	13 394	16 285	7 775	8 510	9 839	4 955	4 884
gmina wiejska Świdnica	17 166	8 503	8 663	-	-	-	17 166	8 503	8 663
Żarów	12 560	6 207	6 353	6 853	3 309	3 544	5 707	2 898	2 809

Tabela Nr 3. Ludność Powiatu Świdnickiego według wieku - dane GUS na dzień 30.06.2017 r.

0-4	5-9	10-14	15-19	20-24	25-29	30-34	35-39	40-44	45-49	50-54	55-59	60-64	65 i więcej
6913	7969	7047	7275	8848	10783	12978	13042	11815	9738	9619	11977	12989	27637

Wykres nr 1. Prognozowana populacja Powiatu Świdnickiego w latach 2018 – 2050

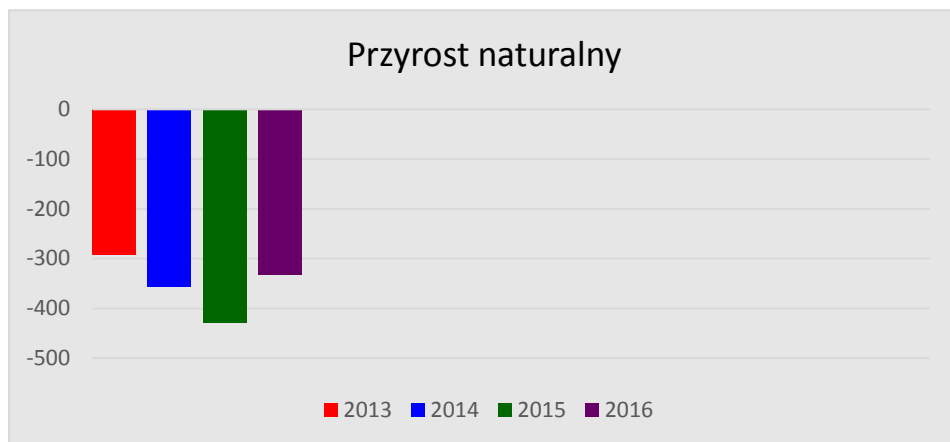
źródło: Polska w liczbach na podstawie GUS

Tabela nr 4. Przyrost naturalny w Powiecie Świdnickim w latach 2013 - 2016

wyszczególnienie	2013	2014	2015	2016
przyrost naturalny	- 292	- 356	- 430	- 332
urodzenia	1423	1418	1313	1386
zgony	1715	1774	1743	1718
zgony niemowląt	15	5	2	6

źródło: Polska w liczbach na podstawie GUS

Wykres nr 2. Przyrost naturalny w Powiecie Świdnickim w latach 2013 - 2016

RYNEK PRACY

W Powiecie Świdnickim na 1000 mieszkańców pracuje **226** osób. Jest to **znacznie mniej od** wartości dla województwa dolnośląskiego oraz **nieznacznie mniej od** wartości dla Polski. **47,8%** wszystkich pracujących ogółem stanowią kobiety, a **52,2%** mężczyźni.

Bezrobocie rejestrowane w powiecie świdnickim na koniec grudnia 2017 r. wynosiło **6,8%**. Jest to **znacznie więcej od** stopy bezrobocia rejestrowanego dla województwa dolnośląskiego (5,7%) oraz **nieznacznie więcej od** stopy bezrobocia rejestrowanego dla całej Polski (6,6%).

Według danych z 2016 r. wśród aktywnych zawodowo mieszkańców powiatu świdnickiego **17 918** osób wyjeżdżało do pracy do innych gmin, a **13 838** pracujących przyjeżdżało do pracy spoza gminy - tak więc saldo przyjazdów i wyjazdów do pracy wynosiło **-4 080**.

11,5% aktywnych zawodowo mieszkańców powiatu świdnickiego pracowało w sektorze rolniczym (rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo), **49,7%** w przemyśle i budownictwie, a **12,3%** w sektorze usługowym (handel, naprawa pojazdów, transport, zakwaterowanie i gastronomia, informacja i komunikacja) oraz **2,0%** pracowało w sektorze finansowym (działalność finansowa i ubezpieczeniowa, obsługa rynku nieruchomości).

Tabela nr 5. Struktura osób niepełnosprawnych zarejestrowanych w Powiatowym Urzędzie Pracy w Świdnicy w latach 2015 – 2017

rok	Stopień niepełnosprawności	ogółem	w tym z upośledzeniem umysłowym	w tym z chorobami psychicznymi
2015	lekki	29	4	25
	umiarkowany	13	1	12
	znaczny	2	0	2
	ogółem	44	5	39
2016	lekki	23	2	21
	umiarkowany	17	1	16
	znaczny	3	0	3
	ogółem	43	3	40
2017	lekki	24	5	19
	umiarkowany	10	0	0
	znaczny	2	1	1
	ogółem	36	6	30

źródło: Powiatowy Urząd Pracy w Świdnicy

Tabela nr 6. Struktura osób niepełnosprawnych zarejestrowanych w Powiatowym Urzędzie Pracy w Świdnicy w latach 2015 – 2017 według grup wiekowych

rok	Płeć	18-24	25-34	35-44	45-54	55 i więcej
2015	kobiety	0	5	3	5	1
	mężczyźni	0	11	9	1	9
	ogółem	0	16	12	6	10
2016	kobiety	1	7	4	3	7
	mężczyźni	1	7	5	5	3
	ogółem	2	14	9	8	10
2017	kobiety	0	2	5	3	5
	mężczyźni	1	6	7	2	5
	ogółem	1	8	12	5	10

źródło: Powiatowy Urząd Pracy w Świdnicy

Tabela nr 7. Struktura osób niepełnosprawnych zarejestrowanych w Powiatowym Urzędzie Pracy w Świdnicy w latach 2015 – 2017 według wykształcenia

rok	Płeć	Wyższe	Policealne i śr. zawodowe	Liceum Ogólnokszt.	Zasadnicze zawodowe	Gimnazjalne i poniżej
2015	kobiety	0	4	1	5	4
	mężczyźni	0	4	2	13	11
	ogółem	0	8	3	18	15
2016	kobiety	1	2	3	5	6
	mężczyźni	1	4	1	13	7
	ogółem	2	6	4	18	13
2017	kobiety	0	1	1	6	7
	mężczyźni	1	3	1	10	6
	ogółem	1	4	2	16	13

źródło: Powiatowy Urząd Pracy w Świdnicy

Tabela nr 8 Formy wsparcia zatrudnienia i przedsiębiorczości społecznej oraz finansowanie szkoleń i poradnictwo zawodowe dla osób z zaburzeniami psychicznymi w latach 2015 -2017

Forma aktywizacji	2015	2016	2017
Prace interwencyjne	2	-	-
Roboty publiczne	4	4	2
Prace społecznie użyteczne	4	3	2
Refundacja pracodawcy części kosztów wynagr. oraz skł. na ubezpiec. społ. dla skierowanych bezrobotnych do 30 r.ż.	-	2	-
Refundacja wyposażenia lub doposażenia stanowiska pracy	1	3	2
Dotacje na podjęcie działalności gospodarczej	-	-	-
Szkolenie zawodowe	-	-	-
Szkolenie z zakresu aktywnego poszukiwania pracy	-	1	-
Staże	2	4	1
Porada zawodowa	3	4	12
Porada zawodowa grupowa	-	-	4

źródło: Powiatowy Urząd Pracy w Świdnicy

OPIEKA STACJONARNA I AMBULATORYJNA W POWIECIE ŚWIDNICKIM NAD PACJENTEM Z ZABURZENIAMI PSYCHICZNYMI I UZALEŻNIENIAMI

W strukturach Samodzielnego Publicznego Zespołu Opieki Zdrowotnej w Świdnicy nie funkcjonuje oddział psychiatryczny ani oddział leczenia uzależnień. Mieszkańcy powiatu świdnickiego korzystają z opieki zdrowotnej stacjonarnej w zakresie zdrowia psychicznego najczęściej w oddziałach zamkniętych zlokalizowanych w Wałbrzychu oraz we Wrocławiu, natomiast w zakresie uzależnień szczególnie od alkoholu w Czarnym Borze.

Tabela nr 9. Świadczenia psychiatryczne stacjonarne dla dzieci i młodzieży w latach 2016 – 2017 – leczeni z Powiatu Świdnickiego

Wyszczególnienie	Lata	
	2016	2017
Zaburzenia psychiczne i zaburzenia zachowania spowodowane użyciem alkoholu (F10)	1	-
Zaburzenia typu schizofrenii (F21)	1	1
Ostre wielopostaciowe zaburzenia psychotyczne bez objawów schizofrenii (F23)	1	-
Epizod depresyjny (F32)	2	1
Zaburzenia adaptacyjne (F43.2)	2	2
Jadłowstręt psychiczny (anorexia nervosa) (F50)	2	2
Upośledzenie umysłowe lekkie (znaczne zmiany zachowania powodujące konieczność opieki lub leczenia) (F70.1)	1	1
Zespół Aspergera (F84.5)	1	1
Zaburzenie zachowania z nieprawidłowym procesem socjalizacji (F91)	4	6
Depresyjne zaburzenie zachowania (F92)	10	2
Inne mieszane zaburzenia zachowania i emocji (F92.8)	21	13
Lęk przed separacją w dzieciństwie (F93)	1	-

Źródło: Dolnośląski Oddział Wojewódzki Narodowego Funduszu Zdrowia we Wrocławiu

Tabela nr 10. Stacjonarne świadczenia psychiatryczne dla dorosłych w latach 2016 – 2017 – leczeni z Powiatu Świdnickiego

Wyszczególnienie	Lata	
	2016	2017
Zaburzenia psychiczne i zaburzenia zachowania spowodowane użyciem alkoholu (następstwa szkodliwego używania substancji) (F10)	17	12
Zaburzenia psychiczne i zaburzenia zachowania spowodowane przyjmowaniem substancji nasennych i uspakajających (zespół uzależnień) (F13)	-	2
Zaburzenia psychiczne i zaburzenia zachowania spowodowane używaniem innych niż kokaina środków pobudzających w tym kofeiny (F15)	1	1
Zaburzenia psychiczne i zaburzenia zachowania spowodowane naprzemiennym przyjmowaniem środków wyżej wymienionych (F10-F18) i inne (F19)	13	16
Schizofrenia paranoidalna (F20)	74	77
Zaburzenia urojeniowe (F22)	2	6
Ostre wielopostaciowe zaburzenie psychotyczne bez objawów schizofrenii (F23)	7	26
Zaburzenie schizoafektywne, typ maniakalny (F25)	2	3
Nieokreślona psychoza nieograniczona (F29)	3	2
Zaburzenia adaptacyjne (F43)	12	18

Źródło: Dolnośląski Oddział Wojewódzki Narodowego Funduszu Zdrowia we Wrocławiu

Tabela nr 11. Świadczenia psychiatryczne w latach 2016 – 2017 – leczeni z Powiatu Świdnickiego

Wyszczególnienie	Lata	
	2016	2017
Leczenie środowiskowe (domowe) ogółem	23	32
Leczenie zaburzeń nerwicowych dla dorosłych ogółem	14	21
Leczenie zespołów abstynencyjnych po substancjach psychoaktywnych (detoksykacja) ogółem	20	14
Program leczenia substytucyjnego ogółem	11	9
Świadczenia psychiatryczne dla dzieci i młodzieży ogółem <i>w tym najczęściej występujące:</i>	48	34
1) zaburzenia opozycyjno-buntownicze	10	3
2) inne mieszane zaburzenia zachowania i emocji	21	13
Świadczenia dla osób z autyzmem dziecięcym lub innymi całościowymi zaburzeniami rozwoju ogółem <i>w tym najczęściej występujące:</i>	58	80
1) całościowe zaburzenia rozwojowe	10	5
2) autyzm dziecięcy	16	17
3) autyzm atypowy	13	19
4) zespół Aspergera	10	16
Świadczenia dzienne psychiatryczne rehabilitacyjne dla dzieci i młodzieży ogółem	26	14
Świadczenia dzienne psychiatryczne rehabilitacyjne dla dorosłych ogółem	5	4
Świadczenia dzienne psychiatryczne dla dorosłych ogółem	34	32
Świadczenia dzienne psychiatryczne geriatryczne ogółem	5	-
Świadczenia odwykowe w warunkach wzmocnionego zabezpieczenia dla nieletnich ogółem	3	3
Świadczenia opiekuńczo-lecznicze psychiatryczne dla dorosłych ogółem <i>w tym najczęściej występujące:</i>	36	32
1) otępienie bliżej nieokreślone	8	6
2) schizofrenia paranoidalna	8	7
3) schizofrenia rezydualna	7	7
Świadczenia psychiatryczne dla dorosłych ogółem <i>w tym najczęściej występujące:</i>	256	283
1) schizofrenia paranoidalna	70	71
2) organiczne zaburzenia urojeniowe (podobne do schizofrenii)	15	12
3) zaburzenia adaptacyjne	12	18
4) zaburzenia depresyjne nawracające – obecnie epizod depresyjny umiarkowany	10	9
Świadczenia psychogeriatryczne ogółem	10	12

Świadczenia psychologiczne ogółem	20	16
Świadczenia rehabilitacji psychiatrycznej ogółem	7	8
Świadczenia rehabilitacyjne dla uzależnionych od substancji psychoaktywnych ogółem	8	8
Świadczenia terapii dla uzależnionych od substancji psychoaktywnych z współistniejącymi zaburzeniami psychiatrycznymi (podwójna diagnoza) ogółem	14	15
Świadczenia dzienne leczenia zaburzeń nerwicowych ogółem	1	
Świadczenia terapii uzależnień dla dzieci i młodzieży ogółem	18	15
Świadczenia w izbie przyjęć szpitala (ryczałt dobowy) ogółem <i>w tym najczęściej występujące:</i>	108	86
1) zaburzenia adaptacyjne	12	5
2) zaburzenia psychiczne i zaburzenia zachowania spowodowane użyciem alkoholu (zespół abstynencyjny)	11	2
3) schizofrenia paranoidalna	10	9
Świadczenia w psychiatrii sądowej w warunkach podstawowego zabezpieczenia ogółem	21	17
Świadczenia odwykowe w warunkach wzmocnionego zabezpieczenia dla nieletnich ogółem	3	1
Leczenie alkoholowych zespołów abstynencyjnych (detoksykacja) ogółem	169	205
Świadczenia dla uzależnionych od alkoholu udzielane w hostelu ogółem	6	10
Świadczenia dzienne terapii uzależnienia od alkoholu ogółem	2	-
Świadczenia terapii uzależnienia i współuzależnienia od alkoholu ogółem <i>w tym najczęściej występujące:</i>	735	710
1) zaburzenia psychiczne i zaburzenia zachowania spowodowane użyciem alkoholu (zespół uzależnienia)	506	518
2) zaburzenia adaptacyjne	134	122
Świadczenia terapii uzależnienia od substancji psychoaktywnych innych niż alkohol ogółem	25	24

Źródło: Dolnośląski Oddział Wojewódzki Narodowego Funduszu Zdrowia we Wrocławiu

Tabela nr 12. Liczba osób z terenu Powiatu Świdnickiego korzystających z pomocy SP ZOZ Zakładu Lecznictwa Odwykowego dla Osób Uzależnionych od Alkoholu w Czarnym Borze w latach 2012, 2014, 2016, 2017 z podziałem na płeć

Lp.	Forma udzielonej pomocy	Liczba osób korzystających z pomocy															
		2012				2014				2016				2017			
		osoby w wieku produkcyjnym		osoby w wieku poprodukcyjnym		osoby w wieku produkcyjnym		osoby w wieku poprodukcyjnym		osoby w wieku produkcyjnym		osoby w wieku poprodukcyjnym		osoby w wieku produkcyjnym		osoby w wieku poprodukcyjnym	
		K	M	K	M	K	M	K	M	K	M	K	M	K	M	K	M
1.	hostel dla uzależnionych od alkoholu	0	0	0	1	0	1	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0
2.	oddział/ośrodek leczenia uzależnień w Czarnym Borze	16	50	0	5	14	43	1	4	7	57	3	3	8	69	0	2
3.	całodobowy oddział podwójnej diagnozy	0	3	0	0	4	9	1	2	4	7	1	1	2	9	1	2
4.	poradnia zdrowia psychicznego w Kamiennej Górze	14	11	2	1	8	6	3	0	5	7	1	0	6	7	1	0
5.	poradnia leczenia uzależnień w Świdnicy	10	36	0	1	35	86	8	1	14	48	2	0	20	59	0	0
6.	poradnia terapii uzależnienia i współuzależnienia od alkoholu w Świdnicy	162	240	17	28	169	218	21	17	152	227	15	23	135	182	12	13
7.	poradnia terapii współuzależnienia od alkoholu w Świebodzicach	55	103	4	14	45	114	5	13	51	128	1	6	55	113	2	12
8.	poradnia terapii uzależnienie i	0	1	0	1	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	1

	współzależnienia od alkoholu w Dusznikach Zdroju																
9.	poradnia terapii uzależnienia i współzależnienia od alkoholu w Kamiennej Górze	3	6	0	1	2	4	0	0	0	1	0	0	2	2	0	0
RAZEM		260	450	23	52	277	481	39	37	233	475	23	34	228	442	16	30

źródło: SP ZOZ Zakładu Lecznictwa Odwykowego dla Osób Uzależnionych od Alkoholu w Czarnym Borze

K – kobieta

M – mężczyzna

Leczenie stacjonarne odbywa się w ramach trzech oddziałów: oddział/ośrodek leczenia uzależnień w Czarnym Borze (pobyt do 56 dni), całodobowy oddział podwójnej diagnozy w Czarnym Borze (pobyt do 70 dni), hostel dla uzależnionych od alkoholu w Czarnym Borze (pobyt do 182 dni).

W ramach udzielonej pomocy w poradniach SP ZOZ Zakładu Lecznictwa Odwykowego dla Osób Uzależnionych od Alkoholu w Czarnym Borze wykorzystano: sesje psychoterapii indywidualnej – leczenie uzależnień, sesje psychoterapii rodzinnej, wizyty instruktora terapii uzależnień, sesje psychoedukacyjne, sesje psychoterapii indywidualnej wykonanej przez osobę w trakcie szkolenia do uzyskania certyfikatu psychoterapeuty, porady lekarskie diagnostyczne – leczenie uzależnień, porady lekarskie terapeutyczne (kolejne), porady/wizyty diagnostyczne – specjalista uzależnień, porady/wizyty terapeutyczne (kolejne) – specjalista uzależnień, sesje psychoterapii grupowej.

Ponadto pracownicy w/w Zakładu prowadzili/realizowali na terenie Powiatu Świdnickiego programy ponadpodstawowe m.in. takie jak: poradnictwo i terapia indywidualna dla osób uwikłanych w przemoc domową i dla rodziców osób uzależnionych, poradnictwo i terapia indywidualna dla młodzieży zagrożonej uzależnieniem i uzależnionej, grupowy trening asertywności dla osób doświadczających przemocy domowej, trening umiejętności służących zdrowieniu, terapia dla osób doświadczających przemocy domowej, treningi kompetencji społecznych dla dzieci i młodzieży zagrożonej uzależnieniem i uzależnionej, praca nad złością.

Tabela nr 13. Zaburzenia psychiczne – liczba osób z Powiatu Świdnickiego korzystających z pomocy SP ZOZ Zakładu Lecznictwa Odwykowego dla Osób Uzależnionych od Alkoholu w Czarnym Borze w latach 2012, 2014, 2016, 2017 z podziałem na płeć

Lp.	Forma udzielonej pomocy	Liczba osób korzystających z pomocy															
		2012				2014				2016				2017			
		osoby w wieku produkcyjnym		osoby w wieku poprodukcyjnym		osoby w wieku produkcyjnym		osoby w wieku poprodukcyjnym		osoby w wieku produkcyjnym		osoby w wieku poprodukcyjnym		osoby w wieku produkcyjnym		osoby w wieku poprodukcyjnym	
		K	M	K	M	K	M	K	M	K	M	K	M	K	M	K	M
1.	zaburzenia procesów poznawczych																
	padaczka	12	20	4	3	10	19	3	3	11	21	5	2	13	25	4	4
	schizofrenia																
	zaburzenia otępienne																
	zaburzenia afektywne dwubiegunowe																

źródło: SP ZOZ Zakładu Lecznictwa Odwykowego dla Osób Uzależnionych od Alkoholu w Czarnym Borze

K – kobieta

M – mężczyzna

Tabela nr 14. Wyjazdy zespołów ratownictwa medycznego do osób z chorobami psychicznymi w latach 2012 – 2017

Rok	Razem	Do 16 r.ż.	Pow. 16 r.ż.
2012 - kobiety	194	2	192
mężczyźni	176	8	168
2013 - kobiety	184	2	182
mężczyźni	183	9	174
2014 - kobiety	185	3	182
mężczyźni	230	8	228
2015 - kobiety	229	7	222
mężczyźni	231	6	225
2016 - kobiety	214	6	208
mężczyźni	236	19	217
2017 - kobiety	226	4	222
mężczyźni	277	10	267

Zródło: SP ZOZ Powiatowe Pogotowie Ratunkowe w Świdnicy

Tabela nr 15. Zestawienie dotyczące zamachów samobójczych na terenie Powiatu Świdnickiego w latach 2013 – 2017

Wyszczególnienie		Lata					
		2013	2014	2015	2016	2017	
Zamachy samobójcze zakończone zgonem	ogółem	33	38	22	28	29	
	do 18 lat	3	2	-	2	3	
	powyżej 18 lat	28	33	22	26	26	
	nieustalony wiek	2	3	-	-	-	
Zamachy samobójcze zakończone zgonem	kobieta	ogółem	6	7	1	5	2
		do 18 lat	2	1	-	1	-
		powyżej 18 lat	3	6	1	4	2
		nieustalony wiek	1	-	-	-	-
Zamachy samobójcze zakończone zgonem	mężcz.	ogółem	27	31	21	23	27
		do 18 lat	1	1	-	1	3
		powyżej 18 lat	25	27	21	22	24
		nieustalony wiek	1	3	-	-	-

Zamachy samobójcze zakończone zgonem ze względu na miejsce popełnienia	ogółem	33	38	22	28	29
	mieszkanie/dom	13	18	10	13	14
	piwnica/strych/korytarz	2	1	3	2	7
	pozostałe	18	19	9	13	8
Zamachy samobójcze zakończone zgonem ze względu na stan psychiczny	ogółem	33	38	22	28	29
	leczone psychiatrycznie	3	6	1	4	3
	leczone z powodu alkoholizmu	1	2	3	4	-
	inne/brak/nie ustalono	29	30	18	20	26
Zamachy samobójcze zakończone zgonem ze względu na stan świadomości	ogółem	33	38	22	28	29
	pod wpływem alkoholu	5	3	3	-	2
	trzeźwy	2	1	1	2	2
	brak danych/nie ustalono	26	34	18	26	25

źródło: Komenda Powiatowa Policji w Świdnicy

Poradnia zdrowia psychicznego:

Miasto Świdnica

- 1) NZOZ „Ars Medica” ul. Konopnickiej 4, 58-100 Świdnica
- 2) Centrum Usług Medycznych „Eskulap” ul. Zamenhofska 47, 58-100 Świdnica
- 3) Zespół Usług Medycznych „Medyk” ul. Gdyńska 25a, 58-100 Świdnica

Miasto Świebodzice

- 1) SP ZOZ Miejski ośrodek Zdrowia Al. Lipowe 15, 58-160 Świebodzice
- 2) Szpital „Mikulicz” ul. Marii Skłodowskiej-Curie 3-7, 58-160 Świebodzice.

Miasto Strzegom

- 1) Strzegomskie Centrum Medyczno-Diagnostyczne ul. Witosa 7, 58-150 Strzegom

Poradnia psychiatrii dziecięcej:

Miasto Świdnica

- 1) NZOZ „Ars Medica” ul. Konopnickiej 4

Poradnia leczenia uzależnień:

Miasto Świdnica

- 1) Zespół Usług Medycznych „MEDYK” ul. Gdyńska 25a

Poradnia odwykowa:

Miasto Świdnica

- 1) SP ZOZ Zakład Lecznictwa Odwykowego w Czarnym Borze – **Poradnia dla Osób Uzależnionych od Alkoholu i Współuzależnionych** ul. Westerplatte 47

Miasto Świebodzice

- 1) SP ZOZ Zakład Lecznictwa Odwykowego w Czarnym Borze – **Poradnia dla Osób Uzależnionych od Alkoholu i Współuzależnionych** ul. M. Skłodowskiej-Curie 3-7

W/w poradnie odwykowe prowadzą usługi w zakresie:

- terapii grupowej dla pacjentów uzależnionych od alkoholu,
- terapii indywidualnej dla pacjentów uzależnionych od alkoholu,
- terapii grupowej dla pacjentów współuzależnionych,
- psychoterapii indywidualnej dla pacjentów współuzależnionych,
- konsultacji medycznych,
- konsultacji psychologicznych.

Tabela nr 16. Działalność poradni zdrowia psychicznego w latach 2014-2017 w Powiecie Świdnickim

Wyszczególnienie	2014	2015	2016	2017
Leczeni	3 979	5 493	4 802	4 910
w tym leczeni po raz pierwszy	839	969	1212	bd
Liczba udzielonych porad	15 661	20 402	13 976	bd
Liczba porad na jednego mieszkańca	3,94	3,71	2,91	bd

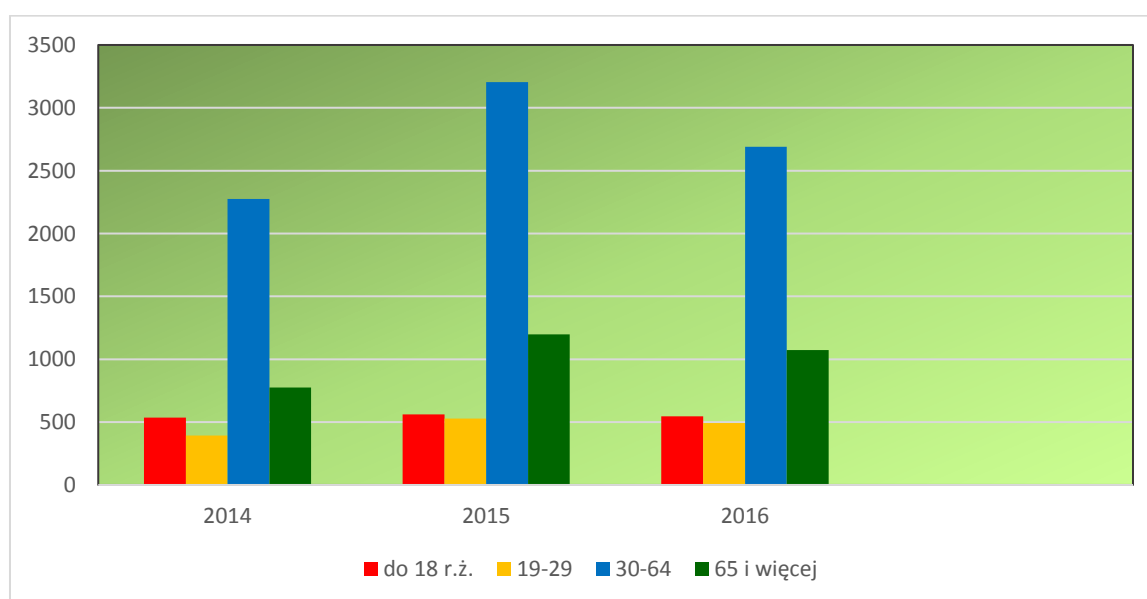
źródło: opracowanie własne na podstawie danych Dolnośląskiego Centrum Zdrowia Publicznego

Tabela nr 17. Leczeni w poradniach zdrowia psychicznego i uzależnień w powiecie świdnickim w latach 2014 - 2016 w podziale na grupy wiekowe

Rok	Wyszczególnienie	Leczeni ogółem	W wieku			
			do 18	19 - 29	30 -64	65 lat i więcej
2014	Poradnia zdrowia psychicznego	3 979	535	393	2 276	775
	Poradnia leczenia uzależnień	718	-	113	589	16
2015	Poradnia zdrowia psychicznego	5 493	562	529	3 205	1 197
	Poradnia leczenia uzależnień	947	1	136	770	40
2016	Poradnia zdrowia psychicznego	4 802	547	492	2 691	1 072
	Poradnia leczenia uzależnień	1 194	6	136	972	80

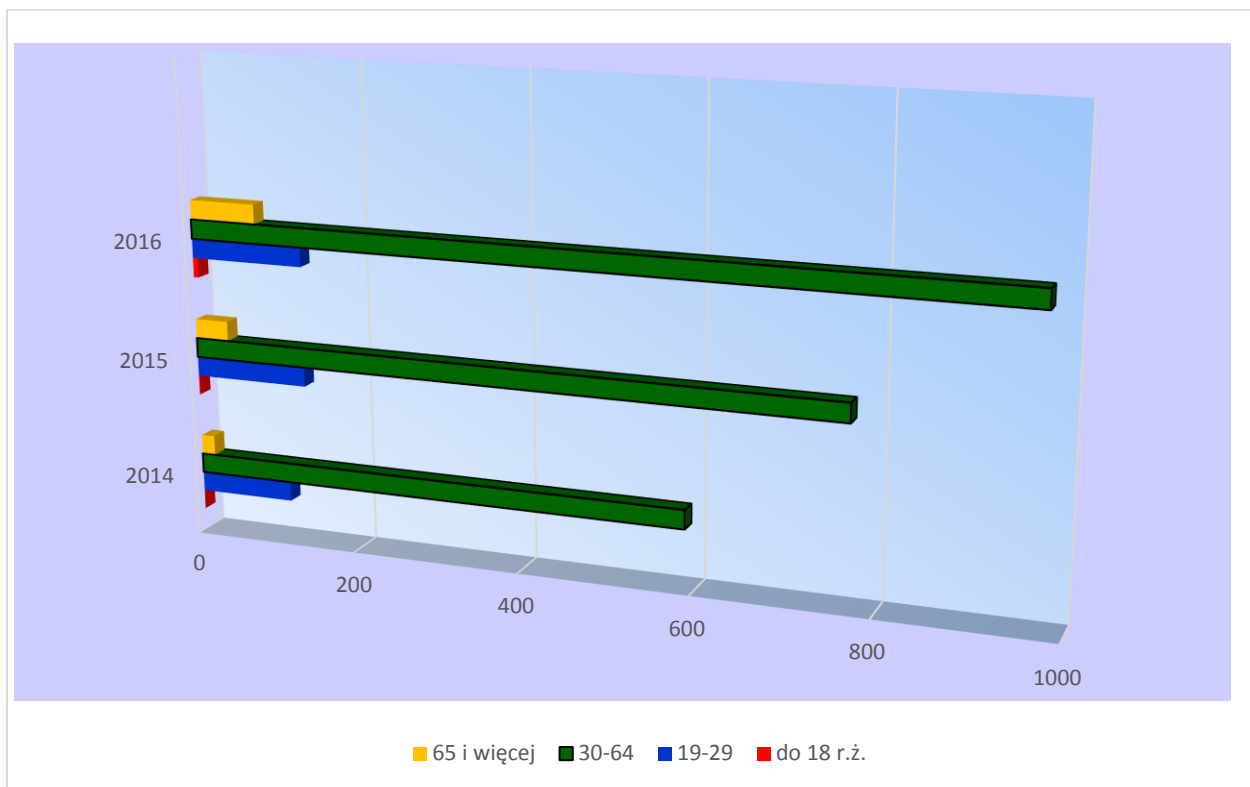
źródło: opracowanie własne na podstawie danych Dolnośląskiego Centrum Zdrowia Publicznego

Wykres nr 3. Liczba osób leczonych w poradniach zdrowia psychicznego w Powiecie Świdnickim w latach 2014 -2016 w podziale na grupy wiekowe*

*źródło: opracowanie własne na podstawie danych Dolnośląskiego Centrum Zdrowia Publicznego

Wykres nr 4. Liczba osób leczonych w poradniach uzależnień w Powiecie Świdnickim w latach 2014 - 2016 w podziale na grupy wiekowe*

*źródło: opracowanie własne na podstawie danych Dolnośląskiego Centrum Zdrowia Publicznego

Tabela nr 18. Leczeni w poradniach zdrowia psychicznego dla dorosłych w Powiecie Świdnickim wg rozpoznań w latach 2014 - 2017

Wyszczególnienie	Lata			
	2014	2015	2016	2017
Organiczne zaburzenia niepsychiczne i psychiczne (F00-F09)	622	885	750	729
Zaburzenia spowodowane używaniem alkoholu	74	95	103	107
Zaburzenia spowodowane używaniem substancji psychoaktywnych (F11-F19)	54	47	86	96
Schizofrenia (F20)	464	512	493	563
Inne zaburzenia psychotyczne i urojeniowe (F21-F29)	74	87	77	123
Zaburzenia afektywne (F30-F39)	575	802	653	810
Zaburzenia nerwicowe (F40-F59)	1264	2062	1813	1906

Zaburzenia osobowości i zachowania dorosłych (F60-F69)	64	105	109	132
Upośledzenie umysłowe (F70-F79)	292	332	306	267
Nieokreślone zaburzenia psychiczne (F99)	96	105	85	43
Pozostałe rozpoznania	400	461	327	134

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Dolnośląskiego Centrum Zdrowia Publicznego oraz danych przekazanych z Dolnośląskiego Urzędu Wojewódzkiego we Wrocławiu oraz danych z Dolnośląskiego Oddziału Wojewódzkiego Narodowego Funduszu Zdrowia we Wrocławiu

Tabela nr 19. Leczeni w poradniach zdrowia psychicznego dla dzieci i młodzieży w Powiecie Świdnickim wg rozpoznań w latach 2016 - 2017

Wyszczególnienie	Lata	
	2016	2017
Organiczne zaburzenia niepsychiczne i psychiczne (F00-F09)	-	-
Zaburzenia spowodowane używaniem alkoholu	-	-
Zaburzenia spowodowane substancji psychoaktywnych (F11-F19)	-	-
Schizofrenia (F20)	8	8
Inne zaburzenia psychotyczne i urojeniowe (F21-F29)	6	7
Zaburzenia afektywne (F30-F39)	12	21
Zaburzenia nerwicowe (F40-F59)	49	50
Zaburzenia osobowości i zachowania dorosłych (F60-F69)	-	-
Upośledzenie umysłowe (F70-F79)	65	69
Nieokreślone zaburzenia psychiczne (F99)	-	-
Pozostałe rozpoznania	512	578

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Dolnośląskiego Centrum Zdrowia Publicznego oraz danych przekazanych z Dolnośląskiego urzędu Wojewódzkiego we Wrocławiu oraz danych z Dolnośląskiego Oddziału Wojewódzkiego Narodowego Funduszu Zdrowia we Wrocławiu

Tabela nr 20. Leczeni w poradniach leczenia uzależnień wg rozpoznań w Powiecie Świdnickim w latach 2016 - 2017

Wyszczególnienie	Lata	
	2016	2017
Zaburzenia spowodowane użyciem alkoholu (F10)	998	948
Opiaty (F11)	6	2
Kanabinoły (F12)	8	2
Inne substancje pobudzające w tym kofeina (F15)	5	2
Używanie tytoniu (F17)	1	1
Kilka substancji lub inne substancje psychoaktywne (F19)	139	27
Pozostałe rozpoznania	37	60

źródło: opracowanie własne na podstawie danych Dolnośląskiego Centrum Zdrowia Publicznego oraz danych przekazanych z Dolnośląskiego urzędu Wojewódzkiego we Wrocławiu oraz danych z Dolnośląskiego Oddziału Wojewódzkiego Narodowego Funduszu Zdrowia we Wrocławiu

Tabela nr 21. Liczba osób z zaburzeniami psychicznymi korzystających z pomocy w latach 2014, 2016 i 2017 oraz forma udzielonej pomocy przez Zespół Poradni Psychologiczno-Pedagogicznych w Świdnicy

Lp.	Forma udzielanej pomocy	Liczba osób korzystających z pomocy											
		2014				2016				2017			
		do 16 roku życia		powyżej 16 roku życia		do 16 roku życia		powyżej 16 roku życia		do 16 roku życia		powyżej 16 roku życia	
		K	M	K	M	K	M	K	M	K	M	K	M
1.	diagnoza/badanie	11	5	32	12	9	4	2	0	29	5	2	0
2.	konsultacja	11	5	32	12	9	4	2	0	29	5	2	0
3.	psychoterapia	3	1	9	2	2	3	2	0	5	3	0	0
4.	socjoterapia	2	3	4	6	1	0	1	1	1	2	0	0
RAZEM		27	14	77	32	21	11	7	1	64	15	4	0
		150				40				83			

źródło: Zespół Poradni Psychologiczno-Pedagogicznych w Świdnicy (K – kobieta, M – mężczyzna)

Tabela nr 22. Zestawienie zbiorcze wydanych orzeczeń przez Poradnię Zespół Poradni Psychologiczno– Pedagogicznych w Świdnicy w latach 2014, 2016 i 2017

Rodzaj orzeczenia		Liczba osób korzystających z pomocy					
		2014		2016		2017	
		do 16 roku życia	powyżej 16 roku życia	do 16 roku życia	powyżej 16 roku życia	do 16 roku życia	powyżej 16 roku życia
o potrzebie kształcenia specjalnego	niepełnosprawność intelektualna w stopniu lekkim	1	40	3	2	27	2
	niepełnosprawność intelektualna w stopniu umiarkowanym lub znacznym	15	4	10	0	9	2

źródło: Zespół Poradni Psychologiczno-Pedagogicznych w Świdnicy

Tabela nr 23. Zestawienie zbiorcze wydanych orzeczeń przez Poradnię Zespół Poradni Psychologiczno-Pedagogicznych w Świdnicy

Rodzaj orzeczenia		Liczba osób korzystających z pomocy					
		2014		2016		2017	
		do 16 roku życia	powyżej 16 roku życia	do 16 roku życia	powyżej 16 roku życia	do 16 roku życia	powyżej 16 roku życia
o potrzebie kształcenia specjalnego	niepełnosprawność intelektualna w stopniu lekkim	1	40	3	2	27	2
	niepełnosprawność intelektualna w stopniu umiarkowanym lub znacznym	15	4	10	0	9	2
	niewidomi i słabowidzący	93	8	119	10	102	18
	nieśłyszący i słabosłyszący	28	1	32	4	27	3
	niepełnosprawność ruchowa w tym afazja	27	1	26	4	47	1
	autyzm, w tym zespół Aspergera	22	0	22	2	41	1

	niepełnosprawności sprzężone	123	11	102	4	78	12
	zagrożeni niedostosowaniem społecznym	70	5	45	3	32	4
	Niedostosowani społecznie	24	0	11	0	8	18
	o potrzebie nauczania indywidualnego	127	53	188	57	204	69
	o potrzebie zajęć rewalidacyjno-wychowawczych	20	0	9	5	16	11
	opinia o potrzebie wczesnego wspomaganie rozwoju	67	-	69	-	89	-

źródło: Zespół Poradni Psychologiczno-Pedagogicznych w Świdnicy

Dane dotyczące wydawania orzeczeń o niepełnosprawności i stopniu niepełnosprawności osobom z zaburzeniami psychicznymi

Tabela nr 24. Liczba wydanych orzeczeń z powodu zaburzeń psychicznych w latach 2015-2017 przez Powiatowy Zespół ds. Orzekania o Niepełnosprawności w Świdnicy

Rodzaj zaburzeń psychicznych	Liczba osób korzystających z pomocy											
	2015				2016				2017			
	do 16 roku życia		powyżej 16 roku życia		do 16 roku życia		powyżej 16 roku życia		do 16 roku życia		powyżej 16 roku życia	
	K	M	K	M	K	M	K	M	K	M	K	M
01-U upośledzenie umysłowe	1	12	21	34	4	16	14	27	7	9	20	22
02-P choroby psychiczne	3	20	103	95	7	18	99	122	3	21	83	82

źródło: Powiatowy Zespół ds. Orzekania o Niepełnosprawności w Świdnicy

Tabela nr 25. Liczba wydanych orzeczeń z powodu zaburzeń psychicznych w latach 2015-2017 przez Powiatowy Zespół ds. Orzekania o Niepełnosprawności w Świdnicy wg stopnia niepełnosprawności - Osoby powyżej 16 roku życia

Symbol przyczyny niepełnosprawności	Stopień znaczny			Stopień umiarkowany			Stopień lekki		
	2015	2016	2017	2015	2016	2017	2015	2016	2017
01-U upośledzenie umysłowe	27	16	13	16	17	18	12	8	11
02-P choroby psychiczne	55	59	54	99	118	80	44	44	31

Tabela nr 26. Liczba wydanych orzeczeń z powodu zaburzeń psychicznych w latach 2015-2017 przez Powiatowy Zespół ds. Orzekania o Niepełnosprawności w Świdnicy wg wieku

Podział ze względu na wiek	Wiek											
	16-25			26-40			41-60			60 i więcej		
	Lata											
	2015	2016	2017	2015	2016	2017	2015	2016	2017	2015	2016	2017
01-U upośledzenie umysłowe	33	31	16	17	8	17	5	1	9	0	1	0
02-P choroby psychiczne	24	29	22	47	63	48	74	66	54	53	63	41

źródło: Powiatowy Zespół ds. Orzekania o Niepełnosprawności w Świdnicy

Formy wsparcia dla osób z zaburzeniami psychicznymi

1. Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Świdnicy

Tabela nr 27. Formy wsparcia udzielone osobom z niepełnosprawnością z terenu Powiatu Świdnickiego w ramach programu „Droga do aktywności 2” współfinansowanego ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego w ramach regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Dolnośląskiego 2014-2020 z podziałem na zrealizowane działania w latach 2016 - 2017

Lp.	Rodzaj udzielonego wsparcia	2016	2017
		z orzeczeniem 02-P	z orzeczeniem 02-P
1.	praca socjalna	5	3
2.	grupa wsparcia	2	-
3.	grupa edukacyjna	-	1
4.	wyjazdowe treningi kompetencji i umiejętności społecznych w wymiarze 16 h	-	1
5.	treningi kompetencji i umiejętności społecznych (stacjonarne) – 100 h	5	2

6.	usługi integracyjne	5	2
7.	trzymiesięczne płatne staże zawodowe	2	-
8.	indywidualne spotkania z doradcą zawodowym	5	3
9.	usługa trenera pracy	5	1
10.	kurs komputerowy ECDL	2	-
11.	kurs prawa jazdy kat. B	1	1
12.	indywidualna terapia psychologiczna, rodzinna	3	2
13.	wyjazdowe zespoły ćwiczeń fizycznych usprawniających	1	-

źródło: Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Świdnicy

Tabela nr 28. Liczba osób z zaburzeniami psychicznymi z terenu Powiatu Świdnickiego, którym udzielono wsparcia ze środków Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych w latach 2016 - 2017

Rodzaj udzielonego wsparcia	2016		2017	
	02-P	01-U	02-P	01-U
likwidacja barier architektonicznych	1	-	1	-
likwidacja barier w komunikowaniu się	-	-	-	2
likwidacja barier technicznych	6	3	4	1
turnusy rehabilitacyjne	10	8	1	1
sprzęt rehabilitacyjny	-	1	-	-
środki pomocnicze i przedmioty ortopedyczne	18	21	19	16

źródło: Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Świdnicy

2. Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Świdnicy oraz Gminne Ośrodki Pomocy Społecznej w Powiecie Świdnickim

Z informacji uzyskanych z ośrodków pomocy społecznej wynika, że nie jest prowadzona dodatkowa diagnostyka środowiska pod kątem zaburzeń psychicznych, nie są też realizowane ponadstandardowe formy wsparcia dla tej grupy. Ww. osoby korzystały z zasiłków pielęgnacyjnych, świadczenia pielęgnacyjnego, zasiłków stałych/celowych/okresowych, usług opiekuńczych, pomocy rzeczowej, refundacji posiłku, skierowania na terapię zajęciową w środowiskowym domu samopomocy oraz udziału w programach z zakresu dożywiania.

Tabela nr 29. Osoby z upośledzeniem umysłowym i schorzeniami psychicznymi, objęte opieką przez ośrodki pomocy społecznej w latach 2014 -2017

Gmina		2014	2015	2016	2017
Miasto Świdnica	liczba osób	128	131	136	161
	liczba rodzin	123	126	130	153
	liczba osób w rodzinie	170	190	183	223
Gmina Świebodzice	liczba osób	56	56	101	101
	liczba rodzin	bd	bd	89	90
	liczba osób w rodzinie	bd	bd	145	147
Gmina Strzegom	liczba osób	bd	bd	bd	bd
	liczba rodzin	bd	bd	20	21
	liczba osób w rodzinie	bd	bd	29	33
Gmina Żarów	liczba osób	9	12	14	19
	liczba rodzin	9	12	14	19
	liczba osób w rodzinie	11	14	16	24
Gmina Wiejska Świdnica	liczba osób	15	19	20	bd
	liczba rodzin	15	19	20	bd
	liczba osób w rodzinie	19	27	27	bd
Gmina Dobromierz	liczba osób	4	6	5	5
	liczba rodzin	bd	bd	bd	bd
	liczba osób w rodzinie	8	10	9	9
Gmina Jaworzyna Śląska	liczba osób	48	46	47	33
	liczba rodzin	bd	bd	bd	bd
	liczba osób w rodzinie	106	100	100	57
Gmina Marcinowice	liczba osób	10	9	9	15
	liczba rodzin	10	9	9	15
	liczba osób w rodzinie	10	9	9	30

źródło: Ośrodki Pomocy Społecznej z terenu Powiatu Świdnickiego

3. Warsztaty Terapii Zajęciowej

Na terenie Powiatu Świdnickiego działają trzy Warsztaty Terapii Zajęciowej: WTZ w Mokrzeszowie prowadzony przez Polskie Stowarzyszenie Na Rzecz Osób z Niepełnosprawnością Intelktualną Koło w Świdnicy, WTZ prowadzony przez Stowarzyszenie „Bliżej Ciebie” przy Zespole Szkół Specjalnych w Świdnicy oraz WTZ w Strzegomiu prowadzony przez Gminę Strzegom.

Warsztat Terapii Zajęciowej w Mokrzeszowie jest placówką pobytu dziennego utworzoną w 1999 r. prowadzącą działalność na rzecz 40 uczestników, w tym 13 kobiet i 27 mężczyzn, posiadających orzeczenie o znacznym (25 osób) bądź umiarkowanym (15 osób) stopniu niepełnosprawności. U wszystkich osób występują inne zaburzenia i schorzenia sprzężone tj. choroby kręgosłupa i nadwaga, zaburzenia mowy (16 osób), **choroby psychiczne (8 osób)**, epilepsja (13 osób), choroby układu trawienego (8 osób) i krążenia (8 osób), dysfunkcja narządu ruchu (4 osoby), niedowidzenie (1 osoba), niedosłuch (3 osoby), cukrzyca (3 osoby), choroby skóry (5 osób). U 17 osób stwierdza się zaburzenia w zachowaniu takie jak agresja, autoagresja, nadpobudliwość ruchowa. W placówce przebywają wyłącznie mieszkańcy pochodzący z Powiatu Świdnickiego. Warsztat zapewnia wszystkim uczestnikom dowóz na zajęcia.

Zajęcia dla uczestników odbywają się w Warsztacie przez 5 dni w tygodniu, po 7 godzin dziennie, w 8 pracowniach terapeutycznych: uspołeczniającej, stolarskiej, ślusarskiej, plastycznej, ceramicznej, krawieckiej, ogrodniczo-bukieciarskiej, gospodarstwa domowego. Każdy z terapeutów prowadzi zajęcia z grupą 5-ciu uczestników. Warsztat realizuje dotychczas przyjęte formy i metody terapii w zakresie rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz działań mających na celu doskonalenie funkcjonowania w życiu codziennym a tym samym kształtowania u uczestników samodzielności, odpowiedzialności i wzmacnianie ich samooceny.

Warsztat Terapii Zajęciowej w Świdnicy prowadzony jest przez Stowarzyszenie „Bliżej Ciebie” przy Zespole Szkół Specjalnych w Świdnicy. Jego działalność trwa od 2012 r. a siedzibę stanowi budynek Zespołu Szkół Specjalnych przy ul. Rotmistrza Witolda Pileckiego 3. Placówkę utworzono dla 25 uczestników a następnie zwiększono liczbę miejsc do 30-tu tworząc dodatkową pracownię.

Według stanu na koniec 2017 r. w zajęciach Warsztatu udział brało 20 osób ze znacznym i 10 z umiarkowanym stopniem niepełnosprawności, w wieku od 24 do 54 lat. Podstawową przyczynę niepełnosprawności uczestników placówki stanowi upośledzenie umysłowe powiązane z innymi niepełnosprawnościami sprzężonymi. U 13-tu podopiecznych stwierdzono choroby psychiczne. Zajęcia w warsztacie odbywają się w 6 pracowniach terapeutycznych: florystycznej, krawieckiej, informatycznej, technicznej, artystycznej, oraz edukacji i komunikacji społecznej, w których pod opieką terapeuty przebywa po 5-ciu uczestników. Średnioroczna frekwencja na zajęciach w 2017 r. wyniosła 90 %.

Warsztat Terapii Zajęciowej w Strzegomiu został utworzony przez Gminę Strzegom w grudniu 2013 r. i jest placówką prowadzącą działalność na rzecz 25 uczestników. Według stanu na koniec grudnia 2017 r. przebywało w nim 18 mężczyzn i 7 kobiet, w tym posiadających orzeczenie o znacznym (16 osób) bądź umiarkowanym (9 osób) stopniu niepełnosprawności. Podstawową przyczynę niepełnosprawności uczestników placówki jest niepełnosprawność intelektualna. U wielu z uczestników występują inne zaburzenia i schorzenia sprzężone tj. choroby neurologiczne, epilepsja, choroby psychiczne i inne. W warsztacie przebywają wyłącznie mieszkańcy naszego powiatu, z czego większość osób zamieszkuje w gminie Strzegom. 7 osób dojeżdża z Jaroszowa, Goczałkowa i Żelazowa. Zajęcia w Warsztacie odbywają się w 5 pracowniach terapeutycznych, tj. technicznej, krawiecko-tekacko-hafciarskiej, artystycznej, ogrodniczo-florystycznej, informatycznej, w których pod opieką terapeuty przebywa po 5-ciu uczestników. Warsztat prowadzi również rehabilitację ruchową zarówno grupową jak i indywidualną dostosowaną do potrzeb i możliwości poszczególnych osób niepełnosprawnych. Uczestnicy poza rehabilitacją prowadzoną w Warsztacie korzystają z zajęć na basenie.

4. Środowiskowe Domy Pomocy Społecznej

Środowiskowy Dom Samopomocy w Świdnicy prowadzony przez Polskie Stowarzyszenie na rzecz Osób z Niepełnosprawnością Intelektualną Koło w Świdnicy przeznaczony jest dla osób od 16 roku życia. Działa na rzecz 50 osób z niepełnosprawnością intelektualną oraz z zaburzeniami psychicznymi.

Misją Środowiskowego Domu Samopomocy jest przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu, poprzez wszechstronną rehabilitację społeczną oraz przygotowanie do samodzielnego życia w społeczeństwie na miarę jego indywidualnych możliwości.

Celem natomiast jest oddziaływanie terapeutyczne, aktywizacja społeczna, fizyczna, psychiczna i życiowa oraz podejmowanie działań mających na celu podniesienie jakości życia i zapewnienie wsparcia osobom mającym trudności w funkcjonowaniu w społeczeństwie.

Wśród osób, którym ŚDS udziela wsparcia znajduje się 41 osób niepełnosprawnych intelektualnie posiadających znaczny stopień niepełnosprawności w tym 18 kobiet i 23 mężczyzn oraz 9 osób niepełnosprawnych intelektualnie posiadających lekki stopień niepełnosprawności w tym 4 kobiety i 5 mężczyzn. Wśród w/w osób 18 posiada zaburzenia psychiczne w tym 12 osób niepełnosprawnych w stopniu znacznym i 6 osób niepełnosprawnych w stopniu umiarkowanym. Są to osoby w wieku od 19 – 25 lat (2 osoby) oraz powyżej 25 lat (48 osób).

Środowiskowy Dom Samopomocy w Świebodzicach jest ośrodkiem wsparcia dziennego pobytu, przeznaczonym dla osób, które ukończyły 18 rok życia, cierpiących z powodu zaburzeń psychicznych oraz osób niepełnosprawnych intelektualnie niewymagających leczenia szpitalnego.

Działalność Domu obejmuje wszelkie sferze życia społecznego oraz aktywne wspieranie osób z upośledzeniem umysłowym i z zaburzeniami psychicznymi, a także przeciwdziałanie stygmatyzacji, dyskryminacji i tworzenie mechanizmów wyrównujących szanse życiowe oraz warunki do korzystania z przysługujących im praw. Dom zapewnia wsparcie psychologiczne, pomoc oraz szereg działań rehabilitacyjnych, które mają na celu poprawę jakości życia i funkcjonowania w społeczeństwie, jak również funkcjonowania w życiu codziennym osobom, które samodzielnie nie radzą sobie z zadaniami pojawiającymi się każdego dnia.

Celem głównym funkcjonowania ŚDS w Świebodzicach jest osiągnięcie przez użytkowników domu poprawy jakości życia, funkcjonowania w społeczeństwie, powstrzymania postępującej regresji.

Cele szczegółowe działalności Środowiskowych Domów Samopomocy to:

1. Świadczenie na poziomie obowiązującego standardu usług bytowych, opiekuńczych, wspomagających i psychologiczno - edukacyjnych w formach i zakresie wynikających z indywidualnych potrzeb,
2. Integracja uczestników z najbliższym środowiskiem lokalnym oraz zapewnienie osobom z zaburzeniami psychicznymi możliwie pełnego uczestnictwa w życiu społecznym, poprzez rozwijanie umiejętności niezbędnych do samodzielnego funkcjonowania oraz aktywne uczestnictwo w życiu kulturalnym i społecznym społeczności lokalnej,

3. Umożliwienie osobom z zaburzeniami psychicznymi pełnienia jak największej liczby ról społecznych w rodzinie, środowisku, instytucjach.
4. Kreowanie pozytywnego, realnego wizerunku osób z zaburzeniami psychicznymi oraz przeciwdziałanie stereotypom i błędnym schematom postrzegania tej grupy osób przez społeczeństwo,
5. Aktywizowanie uczestników zajęć, rozwijanie ich zainteresowań, indywidualnych uzdolnień poprzez udział w różnorodnych zajęciach terapeutycznych
6. Inicjowanie tworzenia grup wsparcia (również dla rodzin) oraz wzmacnianie więzi społecznych w środowisku,
7. Doprowadzenie do zwiększenia poczucia własnej wartości oraz pewności siebie w kontaktach z ludźmi,
8. Wszechstronne usprawnienie psychoruchowe
9. Środowiskowe wsparcie i pomoc rodzinom w sprawowaniu całodobowej opieki nad osobą z zaburzeniami psychicznymi

Ponadto w Środowiskowych Domach Samopomocy prowadzone są następujące zajęcia wspierająco-aktywizujące:

- Trening funkcjonowania w codziennym życiu,
- Trening umiejętności interpersonalnych i rozwiązywania problemów
- Trening umiejętności spędzania czasu wolnego
- Poradnictwo psychologiczne
- Terapia ruchowa
- Terapia zajęciowa

5. Zespoły Szkół Specjalnych

Zespół Szkół Specjalnych w Świdnicy posiada bogatą ofertę dla dzieci i uczniów z niepełnosprawnościami intelektualnymi i współistniejącymi zaburzeniami psychicznymi. Wsparcie organizowane jest w niżej wymienionych formach:

Konsultacje w ramach wczesnego wspomaganie rozwoju dziecka – 116 dzieci, dodatkowo dla dzieci głównie od 0-3 lat z ciężkimi i nieodwracalnymi uszkodzeniami zdrowotnymi zorganizowany jest Powiatowy Ośrodek Koordynacyjno-Rehabilitacyjno-Konsultacyjny,

w ramach którego 39 dzieci uzyskało wsparcie, a ponadto:

- przedszkole 18 dzieci,
- szkoła podstawowa – 101 uczniów,
- gimnazjum – 31 uczniów,
- szkoła przysposabiająca do pracy – 26 uczniów,
- branżowa szkoła I stopnia – 13 uczniów,
- zasadnicza szkoła zawodowa – 12 uczniów.

Wszystkie dzieci i uczniowie mają możliwość skorzystania z oferty Ośrodka Rehabilitacji Leczniczej, który oferuje takie poradnie jak: Dzienny Ośrodek Rehabilitacji Leczniczej, fizjoterapię ambulatoryjną, poradnię wad postawy, poradnię logopedyczną. Ich działalność skoncentrowana jest na rehabilitacji wad postawy. Realizowane są również zajęcia rewalidacyjno-wychowawcze dla 22 dzieci.

W szkole działa Stowarzyszenie „Blżej Ciebie”, do którego należy 120 członków. Stowarzyszenie jest założycielem warsztatów terapii zajęciowej, do którego uczęszcza 30 uczestników w 6 pracowniach takich jak: florystyczna, artystyczna, techniczna, krawiecka, informatyczna oraz edukacji i komunikacji społecznej. Głównym celem jest rehabilitacja zawodowa i społeczna.

Zespół Szkół Specjalnych w Świebodzicach posiada szeroką ofertę dla uczniów posiadających orzeczenie o niepełnosprawności intelektualnej w stopniu umiarkowanym, znacznym lub głębokim.

W skład Zespołu Szkół Specjalnych wchodzi szkoła podstawowa, gimnazjum oraz szkoła przysposabiająca do pracy. Szkoła prowadzi również nauczania indywidualne oraz terapię dzieci głęboko niepełnosprawnych intelektualnie w ramach zespołów rewalidacyjno-wychowawczych. Wszyscy uczniowie objęci są zajęciami korekcyjno-kompensacyjnymi, według wskazań także logoterapią, psychoterapią i gimnastyką korekcyjną. W szkole działa również Stowarzyszenie „Wypożyczalnia-Centrum” wspierające nauczycieli, uczniów i ich rodziców.

Tabela nr 30. Liczba ilości uczniów z zaburzeniami psychicznymi w poszczególnych rodzajach szkół w Świebodzicach.

Typ zaburzeń	SP nr 7	Gimnazjum nr 3	SP nr 8	Szkoła przysposabiająca do pracy	Gimnazjum nr 4
Autyzm	5	2	6	1	2
Zaburzenia zachowania i emocji	2	1	-	2	1
Zaburzenia schizofrenopodobne	1	-	-	2	-

Formy wsparcia prowadzone przez szkołę:

1. Realizowanie odpowiednich form organizacji nauki (nauczanie indywidualne).
2. Dostosowywanie form i metod pracy do indywidualnych potrzeb i możliwości ucznia poprzez:
  - Zróżnicowanie metod nauczania (np. metod ośrodków pracy ,metody Christophera Knilla i innych).
  - Prowadzenie zajęć rewalidacyjnych (muzykoterapii, arteterapii, małych form scenicznych, biblioterapii i innych).
  - Prowadzenie alternatywnych form komunikacji(metoda makatonu i inne).
3. Pomoc wolontariuszy i prowadzenie zajęć integracyjnych poza terenem szkoły.
4. Przygotowanie odpowiednich pomocy dydaktycznych(np. podręczników).
5. Wsparcie w postaci specjalistycznej pomocy psychologiczno-pedagogicznej na terenie szkoły dla uczniów i ich opiekunów, opieki pielęgniarstwa.
6. Współpracę z Instytucjami wspierającymi ucznia (Poradnią Psychologiczno–Pedagogiczną, Poradnią Zdrowia Psychicznego a także innymi instytucjami działającymi na rzecz osób niepełnosprawnych intelektualnie).

Zespół Szkół Specjalnych w Strzegomiu

Zespół Szkół Specjalnych w Strzegomiu umożliwia dzieciom rozwój i edukację na wielu etapach, już od najmłodszych lat. W skład zespołu wchodzi Wczesne Wspomaganie Rozwoju, Przedszkole Specjalne nr 7, Szkoła Podstawowa Specjalna nr 7, Gimnazjum nr 3 oraz Szkoła Specjalna Przysposabiająca do Pracy. Do Zespołu Szkół Specjalnych w Strzegomiu na dzień 26.04.2018 uczęszcza 58 uczniów. Wszyscy uczniowie objęci są stałą opieką psychologiczno-pedagogiczną w ramach której odbywają się zajęcia rewalidacyjne, zajęcia

logopedyczne, zajęcia dydaktyczno-wyrównawcze, zajęcia terapeutyczne oraz zajęcia korekcyjno-kompensacyjne. Ponadto uczniowie i ich rodziny objęci są według potrzeb wsparciem psychologa i pedagoga. Stale monitorowane jest zdrowie psychiczne i zachowanie uczniów i jeśli zachodzi taka potrzeba kierowane są one do lekarza psychiatry wraz z opinią zespołu specjalistów i nauczycieli.

W myśl ustawy o ochronie zdrowia psychicznego z dnia 19.08.1994 r., która w art. 3. pkt. 1 określa, iż osoba z upośledzeniem umysłowym jest osobą z zaburzeniem psychicznym, w placówce aktualnie jest 57 uczniów z niepełnosprawnością intelektualną. Do Zespołu Szkół Specjalnych w Strzegomiu uczęszcza jeden uczeń z diagnozą autyzmu bez sprzężeń oraz 7 uczniów z diagnozą autyzmu sprzężoną z niepełnosprawnością intelektualną i zostali oni uwzględnieni we wcześniejszej informacji dotyczącej zaburzeń psychicznych. Neurorozwojowe zaburzenie rozwoju jakim jest autyzm według klasyfikacji ICD-10 znajduje się w rozdziale zaburzeń psychicznych i zaburzeń zachowania w związku z tym został powyżej wskazany. Starsi uczniowie szkoły okresowo zmagają się z zaburzeniami snu, obniżonym nastrojem z cechami depresji a także zaburzeniami lękowymi o różnym charakterze i podłożu.

Dom Pomocy Społecznej dla Dzieci w Świebodzicach

Dom Pomocy Społecznej dla Dzieci prowadzony przez Zgromadzenie Sióstr Szkolnych de Notre Dame w Świebodzicach zapewnia dzieciom i młodzieży niepełnosprawnej intelektualnie całodobową opiekę oraz świadczy usługi dla mieszkańców w zakresie zaspokajania potrzeb osobowych, bytowych, zdrowotnych, edukacyjnych, społecznych i religijnych na poziomie obowiązującego standardu dla 60 chłopców niepełnosprawnych intelektualnie.

Grupa 50 podopiecznych ma zapewnione pobieranie nauki szkolnej i przedszkolnej: 15 wychowanków na poziomie szkoły podstawowej, w tym 2 nauczanie indywidualne, 8 wychowanków uczyło się w gimnazjum, w tym 1 nauczanie indywidualne, 8 w szkole ponadgimnazjalnej – przysposabiającej do pracy, w tym 3 nauczanie indywidualne. Natomiast dla 16 podopiecznych prowadzone były zajęcia rewalidacyjno – wychowawcze dla 11 zajęcia indywidualne, a dla 5 zajęcia zespołowe. Trzech mieszkańców uczęszczało do przedszkola integracyjnego biorąc udział w zajęciach przedszkolnych oraz w zajęciach w zakresie wczesnego wspomaganie rozwoju.

Każdy podopieczny ma zapewniony udział w terapii zajęciowej prowadzonej przez wykwalifikowany personel. Na terenie placówki prowadzona jest dla podopiecznych intensywna systematyczna rehabilitacja i fizjoterapia w celu podnoszenia sprawności i aktywności

mieszkańców, fizycznego aktywizowania i usprawniania. Podopieczni dodatkowo biorą udział w zajęciach ogólnosprawniających grupowych (zawody sportowe, gra w piłkę, tor przeszkód, jazda na rowerze, nauka jazdy na koniu, na sankach, gry i zabawy ruchowe, nauka pływania – cotygodniowe wyjścia na basen, gimnastyka ruchowa) oraz korzystają z systematycznej terapii logopedycznej i neurologopedycznej.

Dom Pomocy Społecznej w Jaskulinie

Dom Pomocy Społecznej w Jaskulinie zapewnia 70 miejsc dla osób niepełnosprawnych intelektualnie (45 kobiet i 25 mężczyzn). Zapewnia mieszkańcom całodobową opiekę oraz zaspokaja niezbędne potrzeby bytowe, opiekuńcze i społeczne na poziomie obowiązującego standardu i według indywidualnych potrzeb i możliwości psychofizycznych mieszkańca

Dom zapewnia swym mieszkańcom warunki bezpiecznego i godnego życia, intymność, niezależność, umożliwi rozwój osobowości, a także w miarę możliwości ich samodzielność z uwzględnieniem stopnia fizycznej i psychicznej sprawności mieszkańców.

Dom świadczy podstawowe usługi w zakresie potrzeb mieszkańców:

- 1) bytowych, zapewniających miejsce zamieszkania, wyżywienie, odzież, obuwie oraz utrzymanie czystości,
- 2) opiekuńczych, polegających na udzielaniu pomocy w podstawowych czynnościach życiowych oraz podnoszeniu sprawności i aktywizowaniu mieszkańców, a także niezbędnej pomocy w załatwianiu spraw osobistych,
- 3) wspomagających, polegających na:
  - a) umożliwieniu udziału w terapii zajęciowej, służącej poprawie sprawności psychofizycznej, jak również odtwarzaniu i doskonaleniu umiejętności w życiu osobistym,
  - b) umożliwieniu realizacji potrzeb religijnych i kulturalnych,
  - c) stymulowaniu nawiązywania, utrzymywania i rozwijania kontaktu z rodziną i środowiskiem,
  - d) zapewnieniu warunków do rozwoju samorządności mieszkańców,
  - e) wspieraniu działania na rzecz lokalnego środowiska,
  - f) pomocy w umożliwieniu podjęcia pracy, szczególnie mającej charakter terapeutyczny,
  - g) działaniu zmierzającym do usamodzielnienia mieszkańca w miarę jego możliwości.

Zadania te realizowane są przez Zespół Terapeutyczno – Opiekuńczy, który opracowuje Indywidualny Plan Wsparcia dla każdego mieszkańca adekwatny do jego niepełnosprawności. Określa spektrum niezbędnej pomocy i formę udzielonego wsparcia terapeutycznego,

psychologicznego, zdrowotnego, rehabilitacyjnego i socjalnego. Wszystkie działania na rzecz mieszkańca to ustawowo gwarantowana rehabilitacja społeczna. Wszystkie formy aktywności wewnętrznej oraz otwarte imprezy w środowisku lokalnym pozwalają przełamywać izolację i osamotnienie, pozwalają zaistnieć mieszkańcom DPS-u w Jaskulinie w życiu lokalnej społeczności i budować więzi społeczne w środowisku. Wpływają z pewnością na kształtowanie pozytywnych postaw wobec osób niepełnosprawnych.

Analiza SWOT

MOCNE STRONY	SŁABE STRONY
<p>Możliwość korzystania za świadczeń specjalistycznej opieki ambulatoryjnej w 6 poradniach zdrowia psychicznego w powiecie.</p> <p>Funkcjonowanie placówek wsparcia dziennego dla osób niepełnosprawnych intelektualnie (3-WTZ; 2-ŚDS).</p> <p>Funkcjonowanie placówek opieki całodobowej dla osób niepełnosprawnych intelektualnie (DPS-2). Aktywna działalność organizacji pozarządowych na rzecz osób z niepełnosprawnością intelektualną.</p> <p>Dobrze wykwalifikowane zasoby kadrowe - psychologów, pedagogów, rehabilitantów, logopedów). Dobra współpraca między jednostkami samorządu terytorialnego a innymi podmiotami udzielającymi wsparcia osobom z niepełnosprawnością intelektualną, w tym z organizacjami pozarządowymi.</p> <p>Różnorodność form wsparcia w zakresie aktywizacji zawodowej (staże, prace interwencyjne, doradztwo, kursy zawodowe, terapia) proponowanych m.in. przez PUP, PCPR.</p> <p>Wsparcie finansowe PFRON oraz Funduszu Pracy dla pracodawców zatrudniających osoby niepełnosprawne.</p> <p>Wszelkierne wsparcie udzielane przez ośrodki pomocy społecznej działające w powiecie.</p> <p>Dobrze zorganizowany system pieczy zastępczej.</p> <p>Dobre warunki lokalowe, w których prowadzona jest działalność na rzecz osób z niepełnosprawnością intelektualną.</p>	<p>Brak poradni psychologicznych kontraktowanych przez NFZ</p> <p>Brak lekarzy specjalistów z zakresu psychiatrii, w tym psychiatrii dziecięcej związanych z tut. powiatem.</p> <p>Brak oddziału psychiatrycznego w powiecie.</p> <p>Brak dziennego oddziału psychiatrycznego.</p> <p>Niewystarczająca ilość poradni leczenia uzależnień.</p> <p>Tylko jedna poradnia zdrowia psychicznego dla dzieci.</p> <p>Niewystarczający dostęp do specjalisty z zakresu neurologii dziecięcej.</p> <p>Brak centrum koordynacyjnego współpracę pomiędzy instytucjami zajmującymi się problematyką osób z zaburzeniami psychicznymi.</p> <p>Niewystarczający przepływ informacji pomiędzy instytucjami, a osobami chorymi.</p> <p>Brak DPS-u dla osób psychicznie chorych</p> <p>Niewystarczająca ilość środków finansowych dla instytucji pomocowych zajmujących się wsparciem osób z zaburzeniami psychicznymi.</p> <p>Duża rotacja kadr powiatowych jednostek pomocowych spowodowana m.in. z powodu niskiego wynagrodzenia kadr.</p> <p>Bierność, bezradność i postawy roszczeniowe wśród osób niepełnosprawnych.</p> <p>Niewystarczająca wiedza społeczna nt. funkcjonowania osób z problemami zdrowia psychicznego.</p> <p>Stygmatyzacja osób z zaburzeniami psychicznymi.</p>

<p>Możliwość systematycznego pozyskiwania środków pozabudżetowych.</p> <p>Doświadczenia wielu podmiotów w realizacji programów adresowanych do osób z upośledzeniem umysłowym.</p> <p>Bogata oferta szkół specjalnych dla dzieci, młodzieży i dorosłych z niepełnosprawnością intelektualną.</p> <p>Fachowe wsparcie udzielane potrzebującym uczniom przez Poradnię Psychologiczno-Pedagogiczną w Świdnicy.</p> <p>Szybkie załatwianie wniosków i wydawanie orzeczeń przez PZON w Świdnicy.</p>	<p>Niewystarczająca wiedza „medyczna” niektórych grup zawodowych zatrudnionych w pomocy społecznej, urzędach pracy, co powoduje obawę i strach w kontaktach z osobami z zaburzeniami psychicznymi.</p> <p>Brak organizacji pozarządowej działającej wyłącznie na rzecz osób z zaburzeniami psychicznymi.</p> <p>Brak ofert pracy dla osób z zaburzeniami psychicznymi.</p> <p>Niski poziom wykształcenia osób z upośledzeniem umysłowym.</p> <p>Brak zakładów aktywizacji zawodowej, spółdzielni socjalnych.</p> <p>Niewystarczająca ilość mieszkań chronionych.</p> <p>Brak pełnych, aktualnych danych o skali potrzeb osób z zaburzeniami psychicznymi.</p> <p>Zmniejszenie przez PFRON środków finansowych przeznaczonych na realizację zadań wynikających z przepisów.</p> <p>Długotrwałe uzależnienie od pomocy społecznej.</p> <p>Przeciągające się postępowanie przed sądami rodzinnymi.</p>
SZANSE	ZAGROŻENIA
<p>Zmiany legislacyjne i położenie większego nacisku na problematykę zdrowia psychicznego m. in. poprzez nałożenie zadań na różne podmioty w tym również na jednostki samorządu terytorialnego, PCPR, urzędy pracy, poradnie psychologiczno-pedagogiczne.</p> <p>Kompatybilność przepisów prawa.</p> <p>Większa aktywność organizacji pozarządowych w zakresie różnych form wsparcia osób z niepełnosprawnością intelektualną, ze szczególnym wsparciem rozwoju małego dziecka.</p> <p>Zwiększenie wiedzy społeczeństwa w celu przeciwdziałaniu stygmatyzacji osób z zaburzeniami psychicznymi oraz wykluczeniu społecznemu.</p> <p>Możliwość aktywnego działania wolontariatu.</p> <p>Zwiększenie lokalnej dostępności do form pomocy osobom z zaburzeniami psychicznymi.</p>	<p>Szybkie wypalenie zawodowe osób zaangażowanych w wsparcie osób z niepełnosprawnością intelektualną. Rezygnacja z zadań ze względu na brak odpowiednich własnych środków finansowych.</p> <p>Obawa beneficjentów przed upublicznieniem.</p> <p>Funkcjonowanie stereotypów i obawy wśród pracodawców dotyczących zatrudniania osób niepełnosprawnych.</p> <p>Ograniczone możliwości finansowe powiatu.</p> <p>Niewystarczające finansowanie świadczeń zdrowotnych w zakresie zdrowia psychicznego i uzależnień przez Narodowy Fundusz Zdrowia.</p> <p>Brak kompleksowych rozwiązań wspierających funkcjonowanie osób z zaburzeniami psychicznymi oraz niepełnosprawnych.</p> <p>Duża rotacja kadry pracowniczej sektora pomocy społecznej, zajmującej się osobami z niepełnosprawnością intelektualną i zaburzeniami psychicznymi z powodu niskiego wynagrodzenia.</p>

<p>Możliwość pozyskania środków zewnętrznych (NFZ, Unia Europejska, ministerstwa w ramach programów).</p> <p>Aktywizacja społeczna i zawodowa osób z niepełnosprawnością intelektualną oraz z zaburzeniami psychicznymi.</p> <p>Dążenie do utworzenia oddziału dziennego psychiatrycznego na terenie powiatu.</p>	<p>Brak odpowiedniej ilości lekarzy specjalistów z zakresu psychiatrii, a szczególnie psychiatrii dziecięcej.</p> <p>Wzrost liczby osób z zaburzeniami psychicznymi i uzależnieniami.</p> <p>Wykluczenie społeczne osób z zaburzeniami psychicznymi i uzależnieniami.</p> <p>Brak wiedzy wśród pracodawców w zakresie korzyści wynikających z zatrudniania osób niepełnosprawnych.</p> <p>Mała aktywność zawodowa osób z zaburzeniami psychicznymi.</p> <p>Utożsamianie przez otoczenie niepełnosprawności z brakiem kwalifikacji, brakiem motywacji do pracy, nawykiem uzależnienia od innych osób.</p>
---	--

źródło: Powiatowy Zespół ds. Ochrony Zdrowia Psychicznego w Świdnicy

Analiza słabych i mocnych stron ukazuje, iż na terenie Powiatu Świdnickiego funkcjonują liczne placówki, instytucje i organizacje pozarządowe posiadające wykwalifikowaną kadrę, oferujące różnorodne działania przyczyniające się do poprawy sytuacji zdrowotnej i społecznej osób z zaburzeniami psychicznymi, czy niepełnosprawnością intelektualną. Ważną rolę pełnią działające placówki wsparcia dziennego dla osób z niepełnosprawnością intelektualną w tym 2 DPS, 2 ŚDS oraz 3 WTZ.

Bogata jest oferta dot. wsparcia w zakresie aktywizacji zawodowej (staże, prace interwencyjne, doradztwo, kursy zawodowe, terapia) oferowane przez m.in. PUP i PCPR.

Do słabych stron zaliczyć należy małe zainteresowanie pracodawców zatrudnianiem osób z zaburzeniami psychicznymi, brak zainteresowania beneficjentów wsparciem, ich obawa przed upublicznieniem, brak zakładów aktywizacji zawodowej i spółdzielni socjalnych, dps-u dla osób z zaburzeniami psychicznymi oraz mieszkań chronionych.

Problemem jest niewystarczająca ilość środków finansowych na pełną realizację działań oraz brak zakładów aktywizacji zawodowej, zakładów pracy chronionej, mieszkań chronionych i treningowych skierowanych wyłącznie do osób z zaburzeniami psychicznymi i niepełnosprawnością intelektualną. Na terenie Powiatu Świdnickiego istnieje tylko jedno mieszkanie treningowe, a potrzeby w tym zakresie są większe.

W zakresie opieki zdrowotnej atutem w Powiecie Świdnickim jest funkcjonowanie 6 poradni zdrowia psychicznego, natomiast minusem jest brak stacjonarnej opieki medycznej dla pacjentów z zaburzeniami psychicznymi oraz fakt funkcjonowania tylko 1 poradni zdrowia psychicznego dla dzieci, brak odpowiedniej ilości lekarzy specjalistów z zakresu psychiatrii, a szczególnie psychiatrii dziecięcej.

Dodatkowym utrudnieniem jest niska wiedza społeczeństwa na temat funkcjonowania osób z zaburzeniami psychicznymi i ich problemów dnia codziennego.

Konieczna jest właściwa diagnoza potrzeb społecznych, która da szansę na szybkie i efektywne działania instytucji pomocowych i organizacji pozarządowych.

Istotną słabością w powiecie są:

- słaby przepływ informacji pomiędzy poszczególnymi instytucjami,
- brak centrum koordynującego wraz ze zintegrowaną bazą danych, dot. instytucji oraz organizacji pozarządowych współpracujących z nimi,
- nieliczne działania profilaktyczne dla osób z zaburzeniami psychicznymi,
- brak integracji społecznej na rzecz w/w grupy.

Dużą szansą dla mieszkańców powiatu są niewątpliwie możliwości wykorzystania funduszy unijnych i ministerialnych na realizację programów wsparcia dla osób z zaburzeniami psychicznymi, czy działania podejmowane przez samorządy gmin i powiatu dla wzrostu świadomości i działań na rzecz osób z zaburzeniami psychicznymi.

Placówki, w których prowadzona jest działalność na rzecz osób z niepełnosprawnością intelektualną, posiadają dobrze wykształconą kadrę, dobre warunki lokalowe oraz bogatą ofertę edukacyjno-rehabilitacyjną dla podopiecznych tj. dzieci, młodzieży oraz osób dorosłych.

Główne zagrożenia to: zmniejszenie środków finansowych przeznaczonych na realizację zadań wynikających z przepisów przez PFRON, długotrwałe uzależnienie osób z niepełnosprawnością intelektualną i chorobami psychicznymi od pomocy społecznej i niski poziom wykształcenia tych osób, brak wystarczającej wiedzy pracowników instytucji zajmujących się działaniami pomocowymi nt. funkcjonowania osób z zaburzeniami psychicznymi, czy wypalenie zawodowe osób zaangażowanych w te działania.

Cele szczegółowe programu i harmonogram programu

Cel główny Nr 1. Zapewnienie osobom z zaburzeniami psychicznymi wielostronnej opieki adekwatnej do ich potrzeb

Cel szczegółowy: 1 b) Upowszechnianie zróżnicowanych form pomocy i oparcia społecznego

Zadania:

- 1) Aktualizacja poszerzenie, zróżnicowania i unowocześniania pomocy i oparcia społecznego dla osób z zaburzeniami psychicznymi, w zakresie pomocy: bytowej, mieszkaniowej, stacjonarnej, samopomocy środowiskowej;
- 2) Wspieranie finansowe projektów organizacji pozarządowych służących rozwojowi form oparcia społecznego dla osób z zaburzeniami psychicznymi
- 3) Zwiększenie udziału zagadnień pomocy osobom z zaburzeniami psychicznymi w działalności powiatowych centrów pomocy rodzinie

Realizator: PCPR w Świdnicy:

Lp.	Zadania do realizacji	Termin Realizacji	Źródła finansowania
1.	Udzielanie pomocy specjalistycznej (psychologicznej, pedagogicznej i prawnej) dla rodzin i osób doświadczających sytuacji kryzysowych w ramach Ośrodka Interwencji Kryzysowej w ramach struktury PCPR w Świdnicy	2018-2022	BP
2.	Prowadzenie działań mających na celu aktywizację społeczną dla osób z niepełnosprawnościami w tym osób z zaburzeniami psychicznymi, w ramach wsparcia świadczonego przez Środowiskowy Dom Samopomocy w Świdnicy (PSONI)	2018-2022	Dotacja DUW
3.	Prowadzenie działań mających na celu aktywizację zawodową dla osób z niepełnosprawnościami w tym osób z zaburzeniami psychicznymi w Warsztatach Terapii Zajęciowej (Świdnica, Strzegom, Mokrzeszów)	2018-2022	PFRON, BP
4.	Zapewnienie całodobowej opieki i wychowania w Domach Pomocy Społecznej dla osób z niepełnosprawnością intelektualną, dla dzieci i młodzieży (Świebodzice) i dla osób dorosłych (Jaskulin)	2018-2022	DUW/BP
5.	Prowadzenie współpracy z organizacjami pozarządowymi w obszarze aktywizacji społecznej i zawodowej osób z niepełnosprawnościami np. prowadzenie asystentury (Powiatowe Centrum Asystentury), „Dom Krótkiego Pobytu” w Mrowinach (realizator Fundacja EUDAJMONIA)	2018-2022	RPO WD, BP
6.	Zwiększenie dostępności do usług świadczonych w ośrodkach wsparcia poprzez działania zmierzające do uruchomienia nowego ŚDS dla osób z zaburzeniami psychicznymi oraz osób z upośledzeniem umysłowym (typ A i B)	2018-2022	BP

7.	Prowadzenie działań zmierzających do usamodzielnienia się osób z niepełnosprawnościami intelektualnymi tzw. mieszkanie treningowe	2018-2022	BP
8.	Realizacja zadań wynikających z ustawy o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych (likwidacja barier architektonicznych dla osób z niepełnosprawnościami w tym osób z zaburzeniami psychicznymi (warunek: osób z zaburzeniami psychicznymi musi mieć trudności w poruszaniu się); likwidacja barier w komunikowaniu się i technicznych, turnusy rehabilitacyjne, zaopatrzenie w przedmioty ortopedyczne, środki pomocnicze i sprzęt rehabilitacyjny)	2018-2022	PFRON
9.	Realizacja programu celowego „Aktywny samorząd” i realizacja zadań wynikających z tego programu m.in. dofinansowanie kosztów kształcenia osób z niepełnosprawnościami.	2018-2022	PFRON
10.	Doskonalenie kadry systemu pomocy społecznej poprzez organizację m.in. szkoleń, konferencji i spotkań tematycznych, superwizja	2018-2022	BP, źródła zewnętrzne
11.	Realizacja zadań określonych w Powiatowym Programie Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie. Celem głównym programu jest zwiększenie skuteczności działań na rzecz przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy w rodzinie. Cele szczegółowe: 1. Zwiększenie wiedzy z zakresu przemocy oraz podniesienie poziomu świadomości i wrażliwości społecznej na temat przemocy. 2. Upowszechnienie informacji w zakresie możliwości i form udzielania pomocy osobom dotkniętym przemocą w rodzinie. 3. Zwiększenie skuteczności działań w zakresie udzielania pomocy ofiarom przemocy w rodzinie. 4. Zwiększenie skuteczności podejmowanych działań wobec sprawców przemocy w rodzinie.	2018-2022	BP, środki zewnętrzne
12.	Realizacja działań wynikających z realizacji projektu „Akademia rozwoju” skierowanego do pieczy zastępczej Głównym celem projektu jest zwiększenie dostępu do usług wsparcia systemu pieczy zastępczej w powiecie świdnickim dla 290 osób. I. Poradnictwo i usługi specjalistyczne 1) indywidualna i/lub rodzinna terapia psychologiczna dla osób sprawujących rodzinną pieczę zastępczą i ich dzieci oraz dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej; 2) usługi reedukacyjne – korepetycje dla dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej;	2018-2022	RPO WD, BP

	<p>3) usługi rehabilitacyjne – fizjoterapia i/lub hipoterapia i/lub dogoterapia dla dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej;</p> <p>4) indywidualne konsultacje ze specjalistami wg potrzeb, m.in. seksuolog, logopeda, dietetyk, pedagog dla osób sprawujących rodziną i ich dzieci oraz dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej;</p> <p>5) terapia biofeedback i/lub terapia słuchowa metodą Tomatisa dla dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej.</p>		
--	---	--	--

Realizator: Zainteresowany podmiot leczniczy

Zadania do realizacji	Termin Realizacji	Przewidywany budżet 2018-2022	Źródła finansowania
Utworzenie dziennego oddziału psychiatrycznego na terenie Powiatu Świdnickiego	2020-2022	-	świadczenia zdrowotne w ramach NFZ
Czynienie starań dotyczących zwiększenia ilości poradni zdrowia psychicznego dla dzieci i neurologii dziecięcej	2020-2022	-	świadczenia zdrowotne w ramach NFZ
Czynienie starań dotyczących utworzenia poradni psychologicznych	2020-2022	-	świadczenia zdrowotne w ramach NFZ

Cel szczegółowy c): aktywizacja zawodowa osób z zaburzeniami psychicznymi

Zadania:

- 1) zwiększanie dostępności rehabilitacji zawodowej, organizacja poradnictwa zawodowego i szkoleń zawodowych dla osób niepełnosprawnych, w tym z zaburzeniami psychicznymi;
- 2) prowadzenie kampanii szkoleniowo-informacyjnej adresowanej do pracodawców promującej zatrudnianie osób niepełnosprawnych, w tym z zaburzeniami psychicznymi;
- 3) zwiększenie udziału zatrudnienia osób z zaburzeniami psychicznymi w działalności powiatowych urzędów pracy (PUP).

Realizator – PUP w Świdnicy

Realizowana będzie przez 4 lata kampania informacyjna o możliwości zatrudnienia osób z zaburzeniami psychicznymi i niepełnosprawnymi wśród przedsiębiorców i pracodawców na terenie Powiatu Świdnickiego. W tym celu opracowane zostaną ulotki informacyjne, w których potencjalni pracodawcy dowiedzą się o możliwości wsparcia ze strony PUP zarówno finansowego, jak i edukacyjnego. Koszt ulotek w każdym roku to 500 zł z budżetu Powiatu Świdnickiego. Wg danych z PUP w Świdnicy zarejestrowane są w 2018 r.- 34 osoby z zaburzeniami psychicznymi.

Cel szczegółowy d): skoordynowanie dostępnych form opieki i pomocy.

Zadania:

- 1) powołanie lub kontynuacja działania lokalnego zespołu koordynującego realizację programu; skład zespołu ustala się w sposób zapewniający właściwą reprezentację samorządu powiatu lub gminy, placówek realizujących zadania z zakresu ochrony zdrowia psychicznego, pozarządowych organizacji samopomocowych; zarząd powiatu zapewni działaniom zespołu niezbędną pomoc administracyjną;
- 2) opracowanie lub aktualizacja lokalnego programu ochrony zdrowia psychicznego, zawierającego szczegółowy plan zapewnienia mieszkańcom koordynowanych, medycznych i społecznych świadczeń CZP;
- 3) realizacja, skoordynowanie i monitorowanie lokalnego programu ochrony zdrowia psychicznego;
- 4) przygotowanie i udostępnienie mieszkańcom oraz samorządowi województwa aktualizowanego corocznie przewodnika informującego o lokalnie dostępnych formach opieki zdrowotnej, pomocy społecznej i aktywizacji zawodowej dla osób z zaburzeniami psychicznymi

Realizator – Powiat Świdnicki zadania do realizacji ze środków własnych

Lp.	Zadania do realizacji	Termin realizacji	Przewidywany budżet 2018-2022	Nr celu i zadania z NPZP
1.	Powołanie Powiatowego Zespołu koordynującego działanie i monitorującego realizację zadań dotyczących promocji zdrowia psychicznego i profilaktyki zaburzeń psychicznych	2017	-	Cel szczegółowy 1d) zadanie 1.

2.	Opracowanie lokalnego programu ochrony zdrowia psychicznego	2018	-	Cel szczegółowy 1d) zadanie 2.
3.	Realizacja, koordynowanie i monitorowanie lokalnego programu ochrony zdrowia psychicznego	2018-2022	-	Cel szczegółowy 1d) zadanie 3.
4.	Systematyczna aktualizacja przewodnika o miejscach wsparcia dla mieszkańców powiatu świdnickiego, województwa i jego dystrybucja	2018-2022	15.000 zł	Cel szczegółowy 1d) zadanie 4.
5.	<p>Prowadzenie działań edukacyjnych w zakresie potencjalnych czynników zagrażających zdrowiu psychicznemu poprzez organizowanie:</p> <ul style="list-style-type: none"> • warsztatów dla osób opiekujących się osobami z zaburzeniami psychicznymi, • szkoleń m.in. dla pracowników DPS, ŚDS, ZPPP, Policji, pomocy społecznej, ochrony zdrowia, kadry pedagogicznej, innych grup zawodowych • konferencje nt. profilaktyki zdrowia psychicznego • Emisja filmu edukacyjnego nt. zdrowia psychicznego w lokalnej TV kablowej z serii „Nasze zdrowie” oraz stronach internetowych innych jednostek • Konkurs literacki dla mieszkańców Powiatu Świdnickiego opiekujących się osobami z zaburzeniami psychicznymi nt. doświadczeń i przemyśleń związanych ze sprawowaną opieką. • Wydanie broszury zawierającej nagrodzone prace literackie z ww. konkursu, które stanowią będą materiał pomocny dla innych ludzi dotkniętych problemem. • Działania profilaktyczne (koncerty, warsztaty, spotkania ze specjalistami) dla młodzieży z zakresu przeciwdziałania uzależnieniom i ich skutkom dla zdrowia psychicznego, 	<p>2018-2022</p> <p>2019 - 2021</p> <p>2019 i 2022</p> <p>2019 i 2021</p> <p>2020</p> <p>2021</p> <p>2019-2022</p>	<p>20 000 zł</p> <p>21 000 zł</p> <p>16 000 zł</p> <p>10 000 zł</p> <p>3 000 zł</p> <p>2 000 zł</p> <p>40 000 zł</p>	Cel szczegółowy 2) zadanie b.

	<ul style="list-style-type: none"> Działania edukacyjne dla różnych grup wiekowych w zakresie przeciwdziałania stygmatyzacji osób z zaburzeniami psychicznymi i niepełnosprawnością intelektualną 	2019-2022	20 000 zł	
--	--	-----------	-----------	--

Cel główny 1: Zapewnienie osobom z zaburzeniami psychicznymi wielostronnej opieki adekwatnej do ich potrzeb.

Cel szczegółowy e): udzielanie wsparcia psychologiczno-pedagogicznego uczniom, rodzicom i nauczycielom.

- wspieranie rozwoju dzieci i młodzieży przez poradnie psychologiczno-pedagogiczne przez udzielanie dzieciom i młodzieży oraz rodzicom pomocy psychologiczno-pedagogicznej;
- udzielanie pomocy psychologiczno-pedagogicznej dzieciom i młodzieży w przedszkolach, szkołach i placówkach.

Realizator: ZPPP w Świdnicy:

Lp.	Nazwa zadania	Termin realizacji	Źródła finansowania/ koszty
1.	Udzielanie wsparcia rodzinom w sytuacjach kryzysowych poprzez: <ul style="list-style-type: none"> „Spotkania z rodziną” Grupy wsparcia dla rodziców dzieci i młodzieży używających środków odurzających, substancje psychotropowe, środków zastępczych, nowych substancji psychoaktywnych Psychoterapię dla młodzieży 	2018-2022	Zespół Poradni Psychologiczno-Pedagogicznych w Świdnicy
2.	Realizowanie spotkań profilaktycznych w przedszkolach, szkołach na zamówienie placówek oświatowych dotyczących uzależnień, trudnych zachowań w okresie dorastania i relacji rówieśniczych	2018-2022	Zespół Poradni Psychologiczno – Pedagogicznych w Świdnicy
3.	Prowadzenie działań w zakresie wczesnego wspomaganie rozwoju dziecka od urodzenia do rozpoczęcia nauki w klasie I szkoły podstawowej (diagnoza, terapia, wydawanie opinii o WWRD)	2018-2022	Zespół Poradni Psychologiczno-Pedagogicznych w Świdnicy

Lp.	Nazwa zadania	Termin realizacji	Źródła finansowania/ koszty
4.	Udzielanie specjalistycznej pomocy rodzinom mającym dzieci z niepełnosprawnościami (diagnoza, terapia, rewalidacja, poradnictwo prowadzone przez neurologopedów, psychologów, pedagogów specjalnych) i lekarza psychiatrii	2018-2022	Zespół Poradni Psychologiczno-Pedagogicznych w Świdnicy
5.	Prowadzenie grupowych zajęć na terenie przedszkoli z wykorzystaniem bajkoterapii. Cykliczne zajęcia z grupą dzieci przedszkolnych wyłonionych w wyniku diagnozy z zaburzeniami lękowymi i nieśmiałością	2018-2022	Zespół Poradni Psychologiczno-Pedagogicznych w Świdnicy
6.	Prowadzenie grupowych zajęć dla dzieci przedszkolnych z zaburzeniami mowy w ramach terapii z elementami logorytmiki lub programu „Krasnale mówią wspaniale”	2018-2022	Zespół Poradni Psychologiczno-Pedagogicznych w Świdnicy
7.	Organizowanie „Ferii z Poradnią” dla uczniów zdolnych, przejawiających trudności emocjonalno-społeczne, z deficytami rozwojowymi.	2018-2022	Zespół Poradni Psychologiczno-Pedagogicznych w Świdnicy, środki własne
8.	Prowadzenie indywidualnej terapii dla dzieci i młodzieży z wykorzystaniem EEG Biofeedback mającej na celu poprawę koncentracji i skupienie się na zadaniach edukacyjnych	2018-2022	Zespół Poradni Psychologiczno-Pedagogicznych w Świdnicy, środki własne
9.	Grupowe zajęcia terapeutyczne rozwijające kompetencje emocjonalno- społeczne, socjoterapia	2018-2022	Zespół Poradni Psychologiczno-Pedagogicznych w Świdnicy
10.	Grupy wsparcia dla psychologów pedagogów, nauczycieli pracujących z dziećmi z niepełnosprawnościami	2018-2022	Zespół Poradni Psychologiczno-Pedagogicznych w Świdnicy
11.	Indywidualne kontakty pracowników poradni z podległymi szkołami, placówkami- każdy pracownik ma pod opieką co najmniej 3 placówki, a to zapewnia bezpośrednio	2018-2022	Zespół Poradni Psychologiczno-Pedagogicznych w Świdnicy

Lp.	Nazwa zadania	Termin realizacji	Źródła finansowania/ koszty
	i natychmiastowe włączanie się w rozwiązywania sytuacji kryzysowej		
12.	Bezpośrednie interwencje pracowników Poradni (po zgłoszeniu problemu) w domu, w szkole lub miejscu zdarzenia.	2018-2022	Zespół Poradni Psychologiczno-Pedagogicznych w Świdnicy
13.	Konsultacje indywidualne organizowane na terenie poradni ramach obchodów, m.in.: Światowego Dnia Świadomości Autyzmu, Światowego Dnia Walki z Depresją	2018-2022	Zespół Poradni Psychologiczno-Pedagogicznych w Świdnicy
14.	Diagnoza psychologiczna, pedagogiczna, logopedyczna dzieci z niepełnosprawnością intelektualną w zakresie systemu orzecznictwa o potrzebie kształcenia specjalnego, o wczesnym wspomaganie rozwoju dziecka, nauczaniu indywidualnym, o potrzebie zajęć rewalidacyjno-wychowawczych, o potrzebie indywidualnego przygotowania przedszkolnego.	2018-2022	Zespół Poradni Psychologiczno-Pedagogicznych w Świdnicy
15.	Udzielanie informacji na temat dostępnych form opieki zdrowotnej na terenie powiatu świdnickiego.	2018-2022	Zespół Poradni Psychologiczno-Pedagogicznych w Świdnicy
16.	Doradztwo zawodowe- indywidualna pomoc uczniom z zaburzeniami psychicznymi, niepełnosprawnościami w wyborze ścieżki kształcenia oraz planowaniu kariery zawodowej	2018-2022	Zespół Poradni Psychologiczno-Pedagogicznych w Świdnicy
17.	Prowadzenie grupowych zajęć, warsztatów z doradztwa zawodowego na terenie szkół, do których uczęszczają uczniowie z niepełnosprawnościami, z zaburzeniami psychicznymi.	2018-2022	Zespół Poradni Psychologiczno-Pedagogicznych w Świdnicy
18.	Prowadzenie działań edukacyjnych dla rodziców, nauczycieli, szkolnych doradców zawodowych na temat przeciwwskazań zdrowotnych w planowaniu przyszłości edukacyjno-zawodowej uczniów	2018-2022	Zespół Poradni Psychologiczno-Pedagogicznych w Świdnicy

Lp.	Nazwa zadania	Termin realizacji	Źródła finansowania/ koszty
	z niepełnosprawnościami, z zaburzeniami psychicznymi		

Finansowanie programu:

Podmiotami realizującymi Powiatowy Program Ochrony Zdrowia Psychicznego będzie Powiat Świdnicki we współpracy z podległymi jednostkami organizacyjnymi działającymi na terenie powiatu świdnickiego, a także innymi podmiotami, które zakresem swojej działalności obejmują cele i zadania programu.

Do realizacji zadań w ramach programu, wykonywanych przez Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie, Zespół Poradni Psychologiczno-Pedagogicznych w Świdnicy oraz Powiatowy Urząd Pracy w Świdnicy zaangażowane zostaną środki własne Powiatu Świdnickiego, PFRON-u, Dolnośląskiego Urzędu Wojewódzkiego oraz pozyskiwane środki zewnętrzne. O środki finansowe niezbędne na prowadzenie działalności corocznie będą zabiegać ww. podmioty.

Znaczną część zadań wynikających z programu będzie realizowana przez pracowników Wydziału Zdrowia i Spraw Społecznych Starostwa Powiatowego w Świdnicy przy ścisłej współpracy z członkami Powiatowego Zespołu ds. realizacji Powiatowego Programu Ochrony Zdrowia Psychicznego. Do realizacji niezbędne będą niżej planowane środki finansowe.

W przypadku ogłoszeń konkursów dotyczących tematyki zdrowia psychicznego Powiat Świdnicki będzie zabiegał o ich pozyskanie.

Rok realizacji	Wysokość środków Powiatu Świdnickiego
2018 r.	4 000 zł
2019 r.	39 000 zł
2020 r.	26 000 zł
2021 r.	31 000 zł
2022 r.	32 000 zł
Razem	132 000 zł

Monitoring i ewaluacja:

Za przeprowadzenie monitoringu i ewaluacji programu odpowiada Zarząd Powiatu Świdnickiego przy pomocy Powiatowego Zespołu ds. realizacji Powiatowego Programu Ochrony Zdrowia Psychicznego. Monitoring i ewaluacja dotyczyć będzie realizacji celów programu oraz jego wpływu na zmiany zdrowia psychicznego i życia społecznego mieszkańców powiatu. Polegać będzie na sprawdzaniu czy w wyniku realizacji zadań podejmowanych, osiągnięte zostały spodziewane rezultaty. Ewaluacja oceni skuteczność, efektywność, trafność i użyteczność programu, oparta będzie na informacjach, które będą zbierane, interpretowane i tworzone we własnym zakresie, na potrzeby dokonania oceny.

Do 30 czerwca każdego roku Zarząd Powiatu w Świdnicy otrzymywał będzie informacje z postępów w realizacji programu za rok ubiegły. Dodatkową formą monitoringu będzie coroczne sprawozdanie do Ministerstwa Zdrowia.

Formą monitoringu programu będą również cykliczne spotkania Zespołu ds. realizacji Powiatowego Programu Ochrony Zdrowia Psychicznego, podczas których będą omawiane postępy w realizacji programu. W zależności od oceny, program będzie podlegał modyfikacji.

Uzupełnieniem monitoringu będzie również coroczne przekazywanie do Dolnośląskiego Urzędu Wojewódzkiego we Wrocławiu aktualnych danych do kolejnych wydań „Informatora o dostępnych formach opieki zdrowotnej i aktywizacji zawodowej dla osób z zaburzeniami psychicznymi”.

W I kwartale 2023 r. Radzie Powiatu przedstawione zostanie szczegółowe sprawozdanie z realizacji programu.